číslo 1 / červen 2020

Zpravodaj

Smiřic, Rodova a Holohlav

Realizace letošní etapy rekonstrukce průtahu městem a mnoho dalšího ...

Slovo starosty
str. 2

Z obsahu:

Zprávy Obecního úřadu Holohlavy
sportovní park, obecní les, náves v Holohlavech ...
str. 6

Ze života základní školy
výlety, akce, hudební představení, uzavření školy
str. 10

Kníže Jaromír
aneb Bouřlivé osudy věhlasných historických osobností východních Čech
str. 17–19

Slovo starosty

VÁŽENÍ OBČANÉ,

nacházíme se téměř na konci pololetí poznamenaného pandemií, ze které se budeme složitě vzpamatovávat. V důsledku avizovaných ekonomických dopadů epidemie město přistoupilo k přesunu některých letošních investic na pozdější období. Věříme, že se bude jednat pouze o roční odklad. Jedná se o stavbu nového psího útulku, parkové úpravy před kaplí obsahující i příjezdovou cestu k pivovarské věži a dále byla odložena rekonstrukce pěších cest v zámeckém parku. Odklad těchto investic neznamená pro občany žádnou újmu a díky tomu jsme vytvořili dostatečnou rezervu pro zdárný průběh letošního roku.

Nicméně i přes tato opatření se podařilo najít prostředky na přímou podporu drobných podnikatelů ve výši 225.000 Kč v souvislosti s dopady pandemie COVID 19. Poukázáno bylo ve dvou případech 7.500 Kč a 14 podnikatelů obdrželo po 15.000 Kč. Dále byla schválena podpora spolkovým organizacím v celkové výši 948.500 Kč na investiční záměry a provoz spolků. Podpora byla schválena pro SK Smiřice oddíl kopané, Loutkové divadlo Smiřice, TJ sokol - oddíl tenisu, turistický oddíl, ČASPV, oddíl volejbalu, Klub střelců Smiřice, HC Smiřice, Divadelní ochotnický spolek, místní organizaci Seniorů ČR, Mysliveckému sdružení Labská rovina Smiřice, Náboženské obci Církve čsl. husitské a neziskové organizaci Salinger.

Do poloviny července se realizuje letošní etapa rekonstrukce průtahu městem včetně přilehlých chodníků. Zdá se také, že se podaří vyřešit problém rozpadajících se opěrných zdí v Hankově ulici nad závorami. Město iniciovalo projekt a koordinuje vlastníky, aby došlo ke všeobecné shodě a k rychlému řešení již v době stávající uzávěry.

V současné době je prakticky dokončena letošní investice v ulici Sídliště, kde byly vybudovány nové chodníky, umístěn dětský prvek, plácek na pétanque a vzniklo zde zhruba 45 nových parkovacích stání.

Je dokončeno zateplení MŠ Smiřice včetně nové fasády, tudíž se vedle opravených panelových domů nemusíme stydět. Na čelní zdi bude ještě vymalováno logo MŠ a postavičky dětí, aby byla budova veselejší. Zároveň probíhá oprava fasády jídelny základní školy.

Úspěšně také pokračuje projekt Nové bydlení Rodov.

Prodejem chátrající nemovitosti v zámeckém areálu dalo zastupitelstvo města zelenou projektu rezidence pro seniory, který by mohl významně proměnit vzhled a využití části areálu. Pro tuto část budov se dlouhodobě nedařilo najít využití, a tak hrozil jejich rozpad. Dále byl schválen prodej čp. 621 v zámeckém areálu vlastníkům zámku. V tomto objektu dojde k realizaci penzionu či galerie barokního umění. Rovněž se jedná o nemovitost dosud bez využití. Přichází také čas na intenzivnější řešení obnovy pivovaru.

Závěrem si všichni popřejme pevné zdraví a klidné léto.

Bc. Luboš Tuzar, starosta

Slovo tajemnice

VÁŽENÍ OBČANÉ,

dovolte mi několik posledních slov z pozice tajemnice městského úřadu. Z rodinných důvodů jsem se rozhodla předčasně ukončit svoji pracovní kariéru. Chtěla bych touto cestou poděkovat všem svým kolegům, se kterými jsem v průběhu uplynulých šestnácti let spolupracovala. Mojí snahou bylo vytvořit profesionální a vstřícný úřad, a to se mi, doufám, s jejich pomocí podařilo.

Samozřejmě moje velké poděkování patří panu starostovi, určitě jsme byli dobrý tým. Na moje místo nastupuje od 1. června nový tajemník Ing. Karel Nohejl, jehož dlouholeté zkušenosti z oblasti veřejné správy budou pro úřad určitě přínosem. Přeji mu hodně úspěchů.

Poslední měsíce byly pro nás všechny těžké a doufejme, že nás čeká veselejší období. Všem přeji hlavně hodně zdraví a dobrou pohodu.

Mgr. Věra Hottmarová

Knihovna

Měsíc leden proběhl ve znamení statistiky, takže se sčítaly, doplňovaly a zpracovávaly údaje do ročního výkazu o knihovně. Analýza zjištěných výsledků pak ukázala, že knihovna si poslední tři roky vede přibližně stejně. V roce 2019 evidovala Městská knihovna Smiřice 3.439 návštěvníků, internet využilo 51 uživatelů, registrovaných čtenářů máme 329, z toho 110 dětí do 15 let. Bylo půjčeno 8.783 titulů knih a 1.017 periodik. Naši čtenáři mají možnost vybírat z fondu, který čítá téměř 20.000 svazků a knihovna odebírala v loňském roce 67 titulů časopisů. Pro návštěvníky knihovny bylo zapůjčeno 73 knih ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Bylo nakoupeno 398 nových knih. Finance ve výši 63.012 Kč poskytlo město Smiřice a jednorázovou částkou 12 000 Kč přispěly Holohlavy. Do knihoven našeho regionu bylo dovezeno 19 souborů, které obsahovaly 909 svazků.

Poslední únorový čtvrtek dopoledne zavítaly do smiřické knihovny děti z holohlavské mateřské školky. Pro mnohé to byla vůbec první návštěva knihovny. Vysvětlili jsme si proto rozdíly mezi knihovnou a knihkupectvím, představili dětem knižní novinky pro nejmenší čtenáře, přečetli pohádky a připomněli si, jak se má zacházet s knížkou. Nechyběly ani soutěže se sladkou odměnou a zpívání písniček. Děti si mohly také vyrobit jednoduchou knihovnickou záložku.

Setkání s žáky prvního stupně smiřické základní školy ani rukodělná velikonoční tvoření se, bohužel, díky pandemii covidu-19 neuskutečnila. Zrušena byla i plánovaná autogramiáda a křest již druhé knížky smiřické rodačky Radmily Dolanské. Na základě vyhlášení nouzového stavu nařízeného vládou České republiky byla knihovna od 13. března až do 28. dubna pro veřejnost uzavřena. Fungovat v omezeném provozu a za dodržení hygienických podmínek a opatření jsme začali od 29. dubna. Moc si přejeme a věříme, že se už brzy vrátíme k běžnému životu a scénář posledních týdnů bude patřit nenávratně minulosti. Přejeme všem hlavně hodně zdraví a síly překonat těžkosti, ve kterých jsme se nečekaně a všichni společně ocitli. Krásné léto a musíme vydržet.

Ilona Hušáková

PLÁNOVANÉ AKCE NA ROK 2020

Vážení spoluobčané,

rád bych Vás informoval o probíhajících akcích, které jsou ještě naplánovány na letošní rok.

V současné době probíhá oprava fasády na budově školní jídelny základní školy ve Smiřicích. Ještě v květnu by měla být dokončena rekonstrukce chodníku v Mlýnské ulici.

Od července je také naplánováno pokračování rekonstrukce ležatých rozvodů studené a teplé vody v domě s pečovatelskou službou čp. 574.

Průběžně dochází k výměně veřejného osvětlení, v současnosti je to v ulicích Gen. Govorova a Sídliště. Původní výbojkové osvětlení je nahrazováno LED lampami, které jsou úsporné z hlediska nákladů na provoz. Zároveň jsou nová svítidla šetrná k životnímu prostředí, protože osvětlují pouze plochu pod nimi, čímž se eliminuje světelný smog.

Vzhledem k tomu, že se podařilo získat poslední vyjadřovací zprávy, budou v letošním roce zahájena řízení o povolení stavby na rozšíření parkovacích ploch na sídlišti Gen. Govorova, vlastní realizace bude záviset na tom, kdy bude vydáno stavební povolení.

Ing. Petr Filip, vedoucí odboru správy majetku a ŽP

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Vyvracení mýtů v době Covidu – nastala jediná změna, odpady se dávají do popelnic a kontejnerů ve dvou pytlích či sáčcích. Třídění i systém vývozu je jinak naprosto totožný, takže máme všichni dále povinnost odpady třídit (mimo domácnosti s osobou v karanténě) a odvoz popelnic probíhá dle jednotlivých typů svozů vždy ve středu. Také stále platí, že jakékoliv změny je nutné nejdříve provést na odboru správy majetku a životního prostředí, postačí telefonicky či e-mailem (paní Barbora Luxová, tel. 495 809 020, 777 332 641, e-mail podatelna@mestosmirice.cz).

Koše na Palackého ulici budou nainstalovány hned, jak to bude technicky možné, tedy po zabetonování patek. Jejich dočasná absence je pouze z důvodu rekonstrukce a zvolení nového typu košů, které mají jiný styl ukotvení.

Postupně se také budou odstraňovat oranžové popelnice na tetrapacky, které se již v této době mohou třídit společně s plasty. Naopak se ukázalo, že se osvědčily popelnice na drobné kovy, které jsou plněny opravdu jen kovy, a tak budou postupně přibývat i na jiných lokalitách.

Sběrný dvůr po coronavirové přestávce již funguje v plném režimu, stále mohou občané Smiřic a Holohlav, kteří mají zaplacený svoz odpadů, odevzdávat bezplatně veškerý odpad mimo stavební suti a odpady s příměsí azbestu. Stejně tak jedlé oleje a tuky v PET lahvích a veškeré vyřazené **ELEKTRO, které musí být KOMPLETNÍ.**

ZELEŇ

I když jsou zahradnictví téměř vykoupena, protože lidé nemohou jezdit nakupovat do Polska, přesto dochází ve Smiřicích k novým výsadbám. V ulici Palackého jsou osázeny nové záhony, které se budou ještě na podzim doplňovat. Na Sídlišti probíhá zatravnění a výsadba části stromů. Veškeré dosadby budou dodělány na podzim tohoto roku, a to především z důvodu lepších klimatických podmínek a větší šance ujmutí stromů.

Během posledních jarních měsíců, které připomínají spíše léto, proběhne ještě dokácení suchých stromů. V průběhu roku pak budou probíhat v zámeckém parku ořezy vzrostlých stromů se zaměřením na odlehčení koruny a v blízkosti obytných domů na prosvětlení koruny.

Barbora Luxová, referentka – životní prostředí

JAK JSME NA TOM S TŘÍDĚNÍM ODPADŮ A S ODPADY VŮBEC

Smiřičtí občané mají heslo „Třídím často, třídím rád" v krvi, a to je dobře. Za loňský rok se do 81 sběrných nádob na území města vytřídilo celkem 159,158 tuny odpadu, to je o 4,6 tuny více než v roce 2018. Pro upřesnění – tímto tříděným odpadem je myšlen papír, plast, sklo, kovy a nápojový karton.

Odměna za výše uvedené druhy odpadu od společnosti EKO-KOM, a.s. činila v roce 2019 celkem 483 tis. Kč. Tato částka se každý rok vrací do rozpočtu města a pomáhá mimo jiné financovat provoz sběrného dvora, kam občané **zdarma** ukládají jiné druhy odpadů. To jen na upřesnění, protože řada odborníků na všechno a kritiků činnosti města se domnívá, že náklady na provoz jsou zanedbatelnou částkou. Tak schválně – když si necháte např. při rekonstrukci domu přistavit kontejner na všemožný odpad, vy za něj neplatíte??? Asi sotva... No a město vydalo na provoz sběrného dvora v roce 2019 cca 640 tis. Kč.

O černých ovcích, které do kontejnerů odkládají svůj domovní odpad a jiné „zvěrstvo", nemá smysl mluvit. Ovečky tímto urážím, stejně tak bych urážela prasátka či jiná hovádka, tímto se jim omlouvám, ale to správné slovo charakterizující tyto nepořádníky holt do Zpravodaje nepatří, to nechám na laskavém čtenáři. A nelze se nezmínit, jaký -píp- je okolo sběrných nádob. Uklízet po těch, kteří jsou líní odvést odpad na sběrný dvůr nebo nejsou ochotni počkat do vyprázdnění kontejnerů a prostě ho pohodí kolem – *úřade (ještě lépe vejbore) starej se, seš za to placenej z našich daní* – zabere naší pracovní četě spoustu času, který by mohl být vynaložen mnohem smysluplněji. Celý tento „nekonečný příběh" může vyústit v situaci, kdy budou na těch nejvíce exponovaných místech umístěny fotopasti a viníkům sázeny nikterak zanedbatelné pokuty.

Ale vrátím se ke chvále těch ostatních, kteří na životní prostředí hledí a pomáhají. **VÁM FAKT MOC DĚKUJEME.** Městský úřad se zatím nepřipojil k celostátním akcím typu „Ukliďme Česko", kdy se veřejnost může připojit k úklidu veřejných prostranství, která nejsou

v majetku města (o ty se postaráme vlastními silami). O to více si ceníme aktivit jednotlivců, kteří sami od sebe a pro svůj dobrý pocit uklidí cizí nepořádek. Tak třeba v Rodově si u Trotinky kdosi „odložil" sklo ze starého skleníku a pan Černý ho s přáteli uklidil. Cesta k silu bývá lemována odpadky stále, zde se zase s úklidem činil pan Menger. Oběma pánům za jejich příkladnou aktivitu děkujeme, poděkování míří i k těm, o nichž se nedozvíme.

Abych doplnila shora uvedené informace o množství vytříděného odpadu, přikládám info za posledních pět let:

rok 2015 - 149,982 t
rok 2016 - 148,885 t
rok 2017 - 150,301 t
rok 2018 - 154,518 t
rok 2019 - 159,158 t

To je slušné, ne?

Abychom ale třídili ještě lépe (odměna se totiž snižuje, pokud je v kontejnerech odpad, který do něj nepatří), „prosvištíme" si znovu, co kam ukládat (viz tabulka níže).

Drobná elektrozařízení, která nepatří do popelnic na kovy, můžete odložit do boxu u schodiště v budově městského úřadu. Zde najdete i box na úsporné žárovky (nepatří sem klasické žárovky a dlouhé zářivky), box na baterie a dále také na tonery a cartridge z tiskáren (nepatří sem tonerové válce).

A pokud si nejste jistí kam s jakým odpadem a položíte si nerudovskou otázku „Kam s ním?", můžete se obrátit na paní Barboru Luxovou z odboru správy majetku a životního prostředí, která vám poradí. Kontakty na ní najdete ve článku Informace z městského úřadu – Odpadové hospodářství.

Takže ještě jednou díky a třiďte dál!

Ladislava Reichová, vedoucí správního odboru

Modré nádoby	Žluté nádoby	Šedé nádoby	Bílé a zelené nádoby
PAPÍR	**PLAST**	**KOVY**	**SKLO**
Patří sem: + noviny, časopisy, letáky + knihy + brožury + katalogy + kancelářský a balící papír + čisté papírové obaly + karton a lepenka	**Patří sem:** + sešlápnuté Pet lahve + nápojový karton + sáčky, tašky , fólie + plast. obaly od potravin (kelímky, vaničky apod.) + plast. obaly od drogerie (mýdlo, čistící prostředky, kosmetika) + CD/DVD obaly + strečové fólie	**Patří sem:** + plechovky od nápojů + konzervy od potravin + hliníková víčka od jogurtů + kovové uzávěry a víčka + kovové obaly od drogerie a kosmetiky + alobal	**Patří sem:** + láhve od nápojů + zavařovací sklenice + flakony + tabulové sklo
Nepatří sem: - znečištěný papír - voskovaný papír - nápojový karton - papírové kapesníky a ubrousky - pauzovací papír - úhlový papír (kopírák) - pořadače s kovovými komponenty	**Nepatří sem:** - linoleum - PVC - pryžové výrobky - molitan - videokazety - obaly od olejů nebo silně znečištěné od jídla - obaly od nebezpečných látek	**Nepatří sem:** - obaly od nebezpečných látek - plynové láhve - kabely a dráty - elektrozařízení	**Nepatří sem:** - porcelán - keramika - drátěné sklo - zrcadla - varné sklo - zářivky, výbojky - běžné žárovky - televizní obrazovky a monitory

SPORTOVNÍ PARK

V minulém čísle jsme končili větou: „v jarních měsících provedeme ozelenění". Ano, povedlo se vše na 100 %, a to i v době vyhlášení nouzového stavu ohledně koronaviru. Bylo dokončeno oplocení sportoviště, chodníky, parkoviště, přístupová dlážděná cesta pod kaštany U Svatých. Abychom splnili přísné požadavky josefovských památkářů, zkulturnili jsme přilehlé „hnízdo" kontejnerů na tříděný odpad, v areálu jsme vysadili vzrostlé stromy a přilehlá prostranství jsme oseli semenem různého lučního kvítí. Zbývá jediné - kolaudace a zprovoznění. Ano, dá se schválit předčasné užívání dokončené stavby. Ale přiznám se, že mně se do toho nechce. Když se podívám, jak se nám celý projekt, celá realizace zdařila, tak mám obavy, jak to dopadne se zelení – až na čerstvě zatravněnou plochu přijde naše mládež! Umím si představit, jak travnaté, neslehlé okrasné louky (bez drnů!) budou brzy vypadat. Ukáže se, jak budou vypadat dopravní cesty o prázdninách, když budeme muset naše nové trávníky v letních měsících zalévat! Ano, budou muset rozhodnout zastupitelé...

Doufejme, že v dohledné době budeme mít celý sportovní areál pod dohledem kamer a městských strážníků, abychom nemuseli v brzké době značné obecní investice litovat.

NÁVES V HOLOHLAVECH

O té jsme už také dosti napsali a studie našich představ je již rok zveřejněna na našich webových stránkách. V současné době se vydává na celý projekt už stavební povolení. V březnu 2020 jsme vypsali výběrové řízení na etapu č. I – „Hnízdo" na kontejnery na tříděný odpad. Ano, nemůžeme vidět ten neustálý nepořádek u samoobsluhy, kde není prostor na další kontejnery. Občané neřeší mačkání plastových lahví, papírových krabic a ostatního odpadu z důvodů úspor místa, případně je pro někoho nekonečně vzdálený sběrný dvůr na Zderazi. Kočárek, staré lyže, atd. opře o kontejner a pracovníci obce, postarejte se... Těšíme se na kamerový systém, až se městská policie podívá, který „dobrák" naše sběrné hnízdo obohatil třeba o starý smotaný koberec! Byl to i jeden z důvodů, proč jsme v loňském roce po 50 letech odkoupili zpět samoobsluhu s 2.000 m^2 okolních pozemků. Dnes máme prostor právě na nové „hnízdo" pro kontejnery. Výběrové řízení vyhrála tatáž firma, která stavěla sportovní park, a projektovou dokumentaci zhotovili stejní inženýři. Doufejme, že se jim dílo podaří ve stejné kvalitě jako předchozí stavba. „Hnízdo" bude součástí celého parku – návsi. V zastupitelstvu počítáme s tím, že zkulturníme, případně rozšíříme, všechna „hnízda" v obci, včetně v ulici U Jordánu, abychom se nemuseli za tyto koutky stydět.

ULICE NA LÁVKÁCH

V současné době se dokončilo a „papírově" dokončuje dílo kabelového vedení elektřiny nízkého napětí uložením do chodníkového tělesa, a to včetně nového uličního osvětlení a rozhlasu. U těchto rozebraných chodníků jsme měli naplánováno položení optických rozvodů k rodinným domkům. Z jednotlivých jednání se čtyřmi zhotoviteli vyplynula nejlepší nabídka firmy CETIN, a. s.

Majitel – správce telefonních sítí v ČR – má v ulici Na Lávkách dřevěné sloupy a svoje nadzemní vedení. Slíbil nám vše – i to, že budou sami investory včetně napojovacího bodu. V lednu 2020 se nám však omluvili, že „Holohlavy se nedostaly do rozpočtu pro r. 2020". Škoda! Nevím, kdo bude souhlasit s novým rozkopáním dnes urovnaného chodníku. My jsme si zařídili na náklady obce Holohlav a města Smiřic pouze jednu chráničku pro optická vlákna, která povede ze sportovního parku a případně i z budoucího prodloužení z „návse" k městským strážníkům do Smiřic, abychom měli pod kontrolou škodící vandaly. Dnes se dodělává projektová dokumentace pro zklidnění celé dopravní lokality, hlavně z důvodů bezpečnosti návštěvníků, mladých sportovců a dětí ve sportovním parku.

OBECNÍ LES

Obec má v majetku 8,5 ha lesa pod Chloumkem. V jarních měsících, po vykácení další části uschlého mladého lesa napadeného kůrovcem, se nám podařilo vysázet 9.000 doubků (letních) a musíme dále pokračovat podle tempa usychání našeho lesa následkem dalších a dalších náletů lýkožrouta lesklého. Velké poděkování patří našemu mysliveckému sdružení „Libeňské údolí", které se podílí na obnově našich lesních porostů. V letních měsících poděkujeme našim hasičům, od kterých máme slíbeno kropení a zalévání nové výsadby, aby vše nepřišlo vniveč. Jsme střeženi Českou inspekcí životního prostředí, která termínově vše kontroluje a nekompromisně rozdává pokuty.

LÁVKA PODÉL SILNICE I/33

O té jsme již také psali. Ano, je ve špatném technickém stavu. Před 2 lety jsme jednali o opravě s projektanty silnice (hráze rybníka), kde se projektovala celá nová konstrukce vozovky i se svodidly, na které je částečně zavěšená naše lávka pro chodce. V loňském roce, kdy měla rekonstrukce proběhnout, krajský úřad, odbor dopravy, částečnou uzávěru silnice nepovolil z důvodů, že na 10 km úseku silnice 1/33 povolí pouze jednu stavbu (most v Jezbinách) a při našem dotazu pro rok 2020 jsme se dozvěděli, že tato část se bude opravovat až po zprovoznění dálničního úseku D1106. Takže se občanům, využívajícím tuto lávku, omlouváme, jelikož bez výměny stojin pro ocelová silniční svodidla není narovnání pochůzných pórořoštů možné.

CO NA ZÁVĚR

Díky mimořádným vládním opatřením, vyhlášenému nouzovému stavu k pandemii koronaviru, jsme byli nuceni omezit nebo přímo zrušit naše kulturní a společenské akce. Zajišťovali jsme nezbytné hygienické potřeby pro občany. Kromě uzavření chodu mateřské školky jsme nic neomezili. V naší jídelně Služeb obce Holohlavy, s. r. o., jsme zavedli všechna nutná hygienická opatření a výdej obědů pro naše strávníky, včetně některých dalších (dětí ze ZŠ...) se neomezil. Všem pracovníkům služeb patří rovněž veliké poděkování. Protože jinde podobné podniky zavřeli a brečeli do kamery ČT. Obědy se vydávaly přes okénko do jídlonosičů a plastových termoboxů.

Rovněž další činnosti v údržbě obce a lesa se neomezily. Ano, vyšlo nám to. Nikdo nebyl nakažen, každý dodržoval nařízená přísná hygienická nařízení. Rovněž projekční a investiční činnost jako v jiných obcích a městech se neomezila. Dnes jsme rádi, že nás pandemie koronaviru přímo nezasáhla a doufejme, že nezasáhne.

A proto přeji všem našim čtenářům hezké prázdniny, příjemné prožití co nejhezčí letní dovolené a další a další jen „zdravé" dny.

Miloš Malínský, starosta obce Holohlavy

Dne 1. února 2020 se v Erbovním sále ve Smiřicích konalo vítání občánků města Smiřice a obce Holohlavy, kterého se zúčastnily děti:
Erika Benešová, David Veverka, Filip Kubec, Jiří Bartolšic, Paulína Ptáčková, Hana Ryntová, Matěj Šrámek, Gabriela Makalová, Nikol Sádovská, Eliáš Hroch, Tereza Ryšavá, Eliška Rybová, Amálie Burdová, Lukáš Bohatý a Sabrina Oláhová.

Všechny děti byly zapsány do Pamětní knihy města Smiřic a Holohlav.

ŽIVOTNÍ JUBILEA

80. narozeniny oslavili:
prosinec – Marie Rolfová
leden – Antonín Kutílek, František Kormunda
únor – Jiřina Voláková

85. narozeniny oslavili:
prosinec – Bohumil Nezval, Zbyšek Výravský, Miroslav Volák

90. narozeniny oslavila:
březen – Božena Pourová

Všem jubilantům upřímně gratulujeme a do dalších let přejeme hodně štěstí, zdraví a spokojenosti.

SŇATKY

(prosinec 2019 – březen 2020)

06. 12. / Erbovní sál	Michal Hiršl, Dubenec Linda de Waal, Dubenec
21. 12. / Erbovní sál	David Smotlacha, Hradec Králové Denisa Vaníčková, Hradec Králové
07. 03. / Kaple Zjevení Páně	Jan Fiala, Dobronín Renata Francová, České Meziříčí

Všem novomanželům upřímně blahopřejeme.

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

listopad	Jaroslav Knejp
prosinec	Miloslav Melgr
leden	Vladimír Kopáč, Štefan Vojtas, Jan Koutník, Václav Prostředník, Dagmar Špásová
březen	Jiří Hejcman, Jaromíra Sladká, Josef Korec
duben	Marie Jirsáková

Děkujeme všem za poskytnutí souhlasu se zveřejněním zde uvedených údajů do společenské rubriky.

Etela Koldrtová, matrikářka

Smiřičtí loutkáři

Loutková scéna v prvním pololetí letošního roku odehrála pouze dvě představení, a to 19. 1. pohádku Popelka a 16. 2. O pejskovi a kočičce. Další plánované představení 15. března, kdy mělo hostovat spřátelené loutkové divadlo z Libáně s představením Honza, čert a Kašpárek, se již neuskutečnilo. Vládním nařízením byla z důvodu koronavirové epidemie zastavena i činnost všem kulturním společenstvím, tedy i našemu divadélku. Nedozkoušeli jsme ani další plánovanou pohádku Čertův mlýn. Ale po vrácení života do normálu pohádku dozkoušíme a na začátku příští sezóny se budeme opět těšit na naše malé i velké diváky. Mezitím ovšem nebudeme zahálet, ale pracovat na zpříjemnění zázemí divadla jak pro diváky, tak pro nás, loutkáře.

Rádi bychom v našich řadách uvítali nové členy souboru, a proto vyzýváme ty, jež si rádi hrají, mají šikovné ruce a chtěli by se stát součástí společenství lidí, kteří dělají radost dětem a děti jim, ať nám napíšou e-mail na **ld.smirice@centrum.cz**, nebo si najdou kontakty na **www.loutkysmirice.webnode.cz**. Jste vítáni.

Za LD Smiřice Věra Kloučková

Ohlédnutí za událostmi v mateřské školce ve Smiřicích

Sluníčko už krásně hřeje, kolem nás vše rozkvétá a my se radujeme, že jaro je tu v plném proudu. Předešlý půlrok rychle utekl a my se opět ohlížíme nad tím, co se událo v naší mateřské škole.

Na začátku ledna jsme dětem přiblížili tradici Tří králů. Děti tak získaly povědomí o původu této tradice a také záslužné charitativní činnosti.

V tomto měsíci děti rozveselila paní Lída Helligerová se svým hudebním pořadem nazvaným Perníková chaloupka. Děti si s radostí společně zazpívaly a zapojovaly se do děje pohádky.

V únoru, v čase masopustním, jsme si zpestřili zimní čas barevným tvořením, zpěvem, pohádkami a vše vyvrcholilo uspořádáním maškarního karnevalu. Na každé třídě probíhaly přehlídky kostýmů a soutěže, za které děti získaly i sladké odměny. Na závěr karnevalu jsme se všichni společně sešli ve třídě Berušek, kde jsme to pěkně roztančili. Kostýmy byly nápadité, nádherné i strašidelné. Nikdo se však nebál, ba naopak... Veselý smích se ozýval po celé školce.

V březnu nás všechny zaskočila nemilá a nečekaná událost, kdy se z důvodu šíření nákazy koronaviru rozhodla Rada města Smiřice uzavřít naši mateřskou školu. A tak vše ve škole náhle utichlo. Ale ne zcela. Zaměstnanci školy využili tento čas pro důkladný úklid všech prostor školy. Vyprali matrace, umyli hračky a dezinfikovalo se, aby vše bylo bezpečné, až se děti vrátí zpět do školky. Vymalovala se také paní kuchařce kuchyň.

Nezapomněli jsme ani na to, co je pro nás velmi důležité, a to vzdělávání dětí, a proto jsme průběžně připravovali náměty pro činnosti dětí na našich webových stránkách a vše v souladu s naším školním vzdělávacím programem.

A podíváme-li se na naši mateřskou školu zvenčí, tak se zde postupně udála také veliká změna. Školka dostává nový kabát. Vzhledem k tomu, že celý rok „Putujeme se Sluníčkem“, tak bude naše mateřská škola barevná, veselá a sluníčková. Nyní už se těšíme na návrat dětí, jelikož právě otevíráme a konečně školka opět ožije.

Pavlína Drabíková, ředitelka MŠ

Uznání a poděkování

Ráda bych tímto vyjádřila uznání a poděkování obchodu "Řeznictví a potraviny u Brožů". Hlavně nyní, v náročné a nejisté době, je příkladem dobře vedeného obchodu, s příjemnou kulturou prodeje. V krizové době dostatek kvalitních potravin občany zajímá více než cokoli jiného a proto je fajn, že takový obchod ve Smiřicích máme.

Díky a přeji hodně štěstí.

Olga Hrdinová

Tentokrát toho, vážení čtenáři, moc ke čtení nebude. V lednu jsme uspořádali jako každý rok Tříkrálový průvod po obci, zazpívali jsme v obchodě, ve stravovacím zařízení a na obecním úřadu koledu a rozdali přáníčka. V únoru se s pásmem písniček a básniček zúčastnily děti z naší školky poprvé vítání občánků ve Smiřicích. Také jsme v rámci projektu hrazeného z EU zorganizovali další setkání s rodiči s přednáškou Mgr. Ivy Špryňarové, o vlivu úrovně řeči dětí na jejich úspěšnost v psaní a čtení v základní škole. Dětem, jejichž rodiče byli na přednášce paní Špryňarové, zahrál loutkový herec J. Polehňa pohádku O Kašpárkovi a Kalupince. K tomuto projektu také patřil workshop pro rodiče a děti „Matematika hrou" s paní učitelkou Kateřinou Arnoštovou z MŠ Plácky.

V únoru jsme také stihli užít si legraci na školním karnevalu. S písničkou a malými dárečky jsme průvodem masek obešli zaměstnance místního obchodu, stravovacího zařízení a obecního úřadu.

Od 19. března jsme po dohodě se zřizovatelem přerušili provoz mateřské školy z důvodu ochrany před nákazou COVID-19, nicméně zaměstnanci MŠ využili dobu uzavření na úklidové práce, opravu a dezinfekci hraček a herních prvků, nátěry zahradního nábytku a průlezek, pedagogický personál pomohl provoznímu s touto údržbou, postaral se o přípravu pracovních listů a námětů pro práci rodičů s dětmi doma a vyrobil nové pomůcky pro práci s malým robotem Beebotem. Jedna paní učitelka navíc ušila roušky, jak pro všechny zaměstnance školky, tak i pro potřeby obce.

V termínu od 5. do 11. 5. 2020 proběhl zápis na příští školní rok. Bylo zapsáno a přijato 13 dětí.

V pondělí 11. května zřizovatel obnovil provoz MŠ a za zpřísněných hygienických podmínek jsme začali znovu fungovat. Na dětech bylo znát, jak se po dlouhé přestávce na sebe těšily. Bohužel, nouzový stav vyhlášený vládou ČR a další opatření související s riziky nákazou COVID-19 byl důvodem ke zrušení všech domluvených kulturních a interaktivních programů v mateřské škole.

Přesto se všichni snažíme, aby program pro děti byl pestrý a zajímavý. Činnosti dětí směřujeme co nejvíce ven a využíváme prostornou zahradu, včetně prostoru před budovou MŠ. Nejvíce děti baví jezdit na nových buginách a odrážedlech. V jednom z květnových týdnů jsme s dětmi postavili improvizované dopravní hřiště na školní zahradě a děti si zahrály na malé řidiče.

Přejeme si, aby se situace, spojená se všemi omezeními kvůli koronaviru, stabilizovala a abychom si mohli užít léto a zahájit nový školní rok bez obav.

Renáta Smotlachová, ředitelka školy

LEONARDO DA VINCI

Agentura Pernštejni si pro naše žáky v letošním roce připravila vzdělávací pořad s názvem Leonardo da Vinci. První část programu byla věnována hranému divadlu o životě a díle tohoto italského génia. Ve druhé části si žáci 5. – 9. tříd mohli zblízka prohlédnout známá malířská díla, např. Monu Lisu nebo Poslední večeři. Děti obdivovaly modely bicyklu, víceranné pušky, létacího stroje, automatického kladiva. Odvážní si vyzkoušeli postavit samosvorný most. Žáci zjistili, že Leonardo byl všestranný člověk a v mnohém předběhl svou dobu.

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM PRAHA

Interaktivní, dynamická, moderní - taková byla výstava zemědělského muzea, jíž se v prosinci a lednu zúčastnilo 10 tříd naší školy. Kromě prohlídky expozic čekaly na žáky zajímavé zážitkové výukové programy plné soutěží a průzkumu terénu. Prvním vybraným lektorským programem byla Voda. V krajině, v řekách, v lidských životech. Dominantou expozice je **plastický model České republiky,** na němž se promítají „příběhy" vody, oživují hlavní rybniční soustavy, povodí i rozvodí, vysvětlují skutečné příčiny a zákonitosti povodní v kontrastu s nejsuššími oblastmi ČR a důvody, proč tomu tak je. **Ve skleněných válcích** jsme si mohli vyzkoušet rozličné vlastnosti a úlohy vody v krajině – sílu vody, vsakování, ale také to, jak s ní nakládáme, jak ji spotřebováváme. **Interaktivní skleněné „knihy",** jimiž jsme listovali, podávají informace o vodě jako základu života, koloběhu vody v přírodě a vodě léčivé – minerálních pramenech. Program Od oštěpu k civilizaci pomohl naší nejmladší generaci uvědomit si, jak důležitou roli v životech lidí napříč staletími hraje správné obhospodařování půdy a péče o krajinu. Můžou se měnit technologie a ideologie, ale musí zůstat respekt člověka k přírodě a jejím zdrojům jako základ pro udržitelnou a šťastnou budoucnost.

4. B A 3. A VE DVOŘE KRÁLOVÉ NAD LABEM

Tématem exkurze byla návštěva kostela sv. Jana Křtitele, tj. místo nálezu RUKOPISU KRÁLOVÉDVORSKÉHO a MUZEUM VÁNOČNÍCH OZDOB. Ač jsou názory na původnost uvedeného rukopisu různé, jistý je jeho veliký vliv na tehdejší umělce a tím na naši národní hrdost. Proto jsme pojali tuto exkurzi jako pokračování tématu výročí 17. listopadu, do něhož jsme se také výtvarně zapojili. Kostel sv. Jana Křtitele má sám o sobě velice zajímavou historii: zachovalá apsida původního kostela, osud Madony z hlavního oltáře během 30leté války. Děvčata dostala možnost usednout do stejných lavic, v nichž sedávala královna Barbora Celská, manželka Zikmunda Lucemburského. I věž kostela vypráví svůj příběh o životě v rodině pověžného, o osudu zvonů, o hodinovém stroji. Bylo by hodně o čem vyprávět. V muzeu se žáci seznámili se vznikem tradice výroby vánočních ozdob na Královédvorsku, s postupným vývojem od perličkových ozdob k foukaným ozdobám, jaké známe do dnešních dob. Zajímavé bylo sledovat změny tvarů, barev i způsobů zdobení během doby existence výroby vánočních ozdob. Děti byly naprosto spokojené, ani čekání jim nezkazilo náladu, vždyť samotným dobrodružstvím pro většinu z nich bylo i samotné cestování vlakem a náhradními autobusy.

HUDEBNÍ PŘEDSTAVENÍ

V úterý 26. 11. 2019 se žáci 1. stupně seznámili prostřednictvím programu „Písničkový kolotoč" s tím, proč a jak vznikají písničky. Zazněly vlastní písně dua Varáci, ale i písně umělé, lidové a zlidovělé. Žáci II. stupně pak společně s účinkujícími zmapovali proměny rockové hudby v průběhu 20. století. Obě představení byla doplněna projekcí na plátně, což přispělo k lepší představě a orientaci v hudebních stylech a interpretech. Nadšené byly nejen děti, kterým se program moc líbil, ale i sami účinkující, kteří byli nadšení z posluchačů.

UZAVŘENÍ ŠKOLY

11. 3. 2020 byly z důvodů pandemie koronavirem uzavřeny všechny školy v ČR. V rámci postupného rozvolňování protiepidemických opatření byla obnovena 11. 5. dobrovolná výuka pro žáky 9. ročníku. Této možnosti využilo 16 žáků z 25. Výuka byla zaměřena na přípravu na přijímací zkoušky. 25. 5. byla škola otevřena pro 125 žáků 1. stupně. Současně byla zprovozněna pro 90 zájemců školní jídelna.

Mgr. Petr Rohlena, ředitel školy

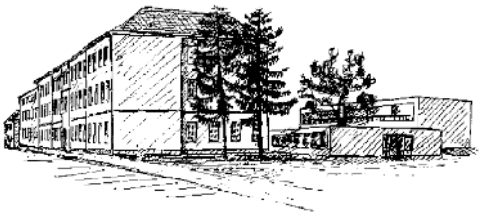

V polovině prosince se tým vydal do Dolních Beřkovic, kde se konal **Vánoční CUP.** Mažoretky zde soutěžily v kategorii velká formace baton junior, ve které vybojovaly úžasné **1. místo.** Čtveřice našich mažoretek soutěžila v kategorii miniformace junior, kde se podařilo obsadit krásné **4. místo.** Když vycházelo předchozí číslo Zpravodaje, soutěž byla teprve před námi a my jsme slíbili, že se pochlubíme s výsledky. To jsme ale netušili, že tím naše soutěžní sezóna pro rok 2019/2020 končí. Teď již s jistotou víme, že v době koronavirové pandemie je většina soutěží zrušena nebo přesunuta.

Po novém roce měly mažoretky Izabel vystoupení na plese v kulturním středisku Dvorana Smiřice. Tým v únoru ukázal choreografii s pompony při zahájení akcí: cvičení s Olgou Šípkovou ve Smiřicích a karneval v Libřicích. Mažoretky ještě stihly vystoupení na zábavě v Jezbinách dne 7. 3. 2020 před vyhlášením nouzového stavu.

Jelikož nouzový stav trvá déle, než každý z nás očekával, přerušili jsme tréninky, ale díky sociálním sítím mohly všechny mažoretky trénovat dále. Dokonce si mezi sebou dokázaly i zasoutěžit, což nám všem otevřelo další možnosti. I když každý trénoval samostatně doma, výsledek a výstup mohli shlédnout všichni z týmu vzájemně na síti. Nouzový stav nás připravil nejenom o soutěže, ale také o zbytek vystoupení. Bylo připraveno vystoupení na RETRO zábavě ve Dvoraně Smiřice. Paní kulturní referentka Renata Chmelařová nám po domluvě přislíbila, že odsune zábavu na podzimní termín, tak doufáme, že vystoupení, které mažoretky nacvičily přímo jen pro Retro zábavu, spatří i diváci. Myslíme si, že se mají na co těšit. Všechny holky v týmu byly natěšené, až skladbu ukáží, tak doufáme, že se to podaří v dalším daném termínu.

Odsunuty na podzim byly i některé soutěže, všechny mažoretky věří, že se podaří jejich konání uskutečnit. Vždyť se na skladbách nějaký měsíc pracovalo. Těšíme se, že vám výsledky celého týmu představíme v dalším čísle Zpravodaje. To vše pro nás znamená, že v další sezóně začneme se soutěžemi dříve, než je obvyklé.

Pro nadcházející soutěžní rok 2020/2021 jsme udělali změnu, kdy termín zápisu se uskuteční již v červnu. Touto cestou rádi uvítáme do našeho týmu další členky, které by měly zájem o mažoretkový sport, z prvního i druhého stupně základní školy a starší. Mohou se hlásit i dívky, které již mají zkušenosti s tímto sportem, kterým byla ukončena činnost týmu. Těšíme se na vás. Další informace najdete na Facebooku - Mažoretky Izabel viz náborový leták.

Přejeme všem čtenářům Zpravodaje hlavně pevné zdraví a příjemné prožití dovolené v letních měsících. V prosincovém čísle se opět ozveme s novinkami a doufáme, že vás obohatíme o úspěchy našeho týmu ze soutěží.

mažoretky a trenérky IZABEL Holohlavy

Mažoretky IZABEL Holohlavy

Nábor nových členek do týmu od 6 let a starší (kategorie děti - kadetky - juniorky - seniorky).
V případě mladšího ročníku po domluvě s trenérkou e-mailem.
Soubor pracuje ***s hůlkou*** nebo ***pompony***, s možností účastnit se soutěží a veřejných vystoupení.
Zápis na sezónu 2020/2021 je od *1. - 22. června.*
Přihlášky vybíráme v pondělí a středu od 18:00 - 18:30 hod. v tělocvičně Holohlavy (budova MŠ - boční vchod z parku).

Bližší informace a kontakty najdete na **Facebooku** - Mažoretky Izabel
E-mail: mazoretkyizabel@seznam.cz

PĚKNĚ OD BOKU...

Dovolím si od vydání posledního čísla Zpravodaje nepřerušit nit. Jestli se mi to povede, nevím. Pokud si dobře pamatuji, tak se můj poslední výpotek týkal cest a cestiček. A tak bych vás, milí čtenáři zpravodaje, opět požádal o vaši shovívavost, promiňte, jestli se ve svých duchaplných úvahách někoho dotknu. Podobnost je čistě náhodná a řekněme okrajově smyšlená. Takže stačí, když nebudu jmenovat. Svědomí je přirozená vlastnost, nedá se okoukat nebo na něj přistoupit.

Křivatec rolní, zapomenutý plevel. Dnes již podle červeného seznamu silně ohrožený rostlinný druh. Letos nás přírodní procesy vyhnaly na pravidelné pochůzky. Všimnout si této drobné rostliny není snadné. Objevuje se jen na několik týdnů a pak už po ní není památky. Tento jedinec je ze sousedního Vlkova, kde jsme objevili jeho tři nová stanoviště, celkem přes 200 rostlin. Taková malá botanická zajímavost.

Chytnu žížalu za její pomyslný druhý konec, vezmu to pěkně odzadu. Děkovat a chválit je důležité často a mělo by být prvním velkým písmenem věty i její tečkou. Mnohdy zapomenu na zdánlivě banální setkání s těmi, kteří o to ani tolik nestojí, ale přese všechno dokážou pohnout celým soukolím. Tak jako vás, tak i mne ovlivňují při rozhodování naprosté maličkosti. Opravdu i ten sebemenší úsměv, i úšklebek, pochvala nebo výtka, to všechno dokáže člověka nakopnout. Není údolí utrpení, je pouze lenost a sobectví, možná strach a nedostatek odhodlání a zkušenosti, co nás a naše sny brzdí. Když to jsou sny, které jsou ku prospěchu všech, tedy i nás samotných, o to více nás mohou naplňovat. Boj mezi vlastním já, já já já, a neutichajícím my tu byl s každým životním příběhem. A že jich bylo. Možná si to naše já povzdychne, že je veškerá lidská snaha jedna velká marnost, dáme-li si dvě a dvě dohromady, tak nám vyjde opak, že všechno co děláme v programu MY VŠICHNI, má obrovský smysl. Tím jsem chtěl poděkovat netradičně těm, na které jsem si otevřel vrata a spustil na ně svoji serenádu. Díky, mělo to smysl a mělo to FLOW (převzato z angl. jazyka pozn. autora).

Nový pěší okruh s pracovním názvem Ve švestkách, kdo hledá, najde, doprovází zanikající alej plná mrtvého dřeva. Místy i bizarní tvary kmenů poskytují nenahraditelná útočiště drobným savcům a celé řadě dřevokazných druhů hmyzu. Výčet ohrožených živočišných skupin je na jeden samostatný článek. Buďte zde ohleduplní k divoké zvěři, hnízdícím ptákům a další havěti, mějte zde své psí kamarády na vodítku. Tak praví i myslivecký zákon...

Není nutno povídat, jak že jsme se to všichni měli, se podívejte na obsah a počet stran tohoto čísla, udělejme si raději společný výlet do vzpomínek a vizí průzkumníka z rákosí. Abstraktní osoba alternativního vzhledu, gumáky – levá prosakuje, recyklovaný oděv přiléhající na těle nevyužívajícího výhod dostupných holítek, pohled přímý, portmonka bez zlatých karet. Nechám ho krátce převyprávět, co se ve zdejších luzích a hájích přihodilo a na co se teprve můžeme těšit.

TADY JE NUDA, BEJVÁVALO

Tak nějak v období března jsme se začali stávat březími. Nikdo nekaňkoval jako fretka nebo se nemrouskal jak čiča, přesto se hodně lidem dostavila jedna zapomenutá potřeba. Takové obyčejné a fádní „chci ven, dýchat, objevovat". Tak kdo nenavštívil místa, která vždy chtěl objevit? Taková ustonaná krajina a stejně je zde co prolejzat. Kdo si nepočítal kilometry, nic se nestalo. Kolik se mezi námi lidmi objevilo těch obyčejných prožitků v duchu: jé, tady je to fakt dobrý, to by nikdo neřekl, že je to tu takový a makový. Taky jste potkali kousky, který byste někde v přírodě nikdy nečekali? Jo touha, to je nejsilnější lidská emoce, ta dokáže z baráku do blat vyhnat i toho největšího metrouše. A to je dobře. Dotek přírody v období nouze má zásadní účinky. Jako určitě ne ty, který samy od sebe převléknou přiléhavé džínsy v galoše a natrhnuté modráky, ale v tom konzumním životě, plném psychologických nástrah, dopřeje pár minut nezištného životního štěstí. To sice upadne v zapomnění s první zprávou o znovuotevřeném hobby marketu, ale jsme přeci lidi, život je krátký, pro některé jen zdánlivě.

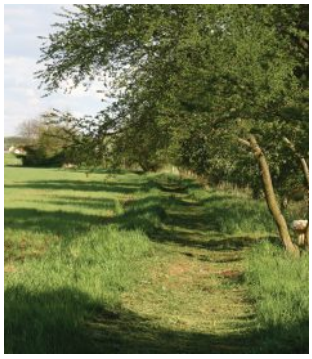

Ve švestkách – srovnání před a po

Průzkumník se nestačil divit, o čem se na podzim psalo, mnohé se reálně stalo. Ten nápad, že se na Oboře nechaj lidi chodit všude, se nepovedl. V části za lávkou, jak už se jednou řeklo, se lidi pohybujou, ať se to někomu líbí nebo ne. Sám průzkumník musí uznat, že když se to trochu usměrní a pojme se to nadčasově, přinese to užitek těm MY. Lidem, havěti a kdejakýmu rákosu. Až na pár výjimek, nejmenovat, to ONI (lidi) chápou. Nechápou to pouze ti, kteří si dle GDPR nepřejí být jmenováni, mějme úctu k cizincům, omladině a pozvolna odcházejícím starším pánům od Petrova zdaru, ti si prostě kolem sebe neuklidí. Raději budou tvrdit, že jim to žádnej Petr nepřikazuje. To si strejdo vezmi brejle a ještě se snaž něco přečíst, průkazka tě navede...

Tak se pomalu děje a vzniká něco jako sestavička infotabulí na Oboře, nechce se říkat naučná stezka. Ta by měla být na Plivátkách. Jako bude, bude. Nehoří to. Tak jestli se po vydání tohoto čísla nostalgicky vydáte v březnových šlépějích, na Oboře se dozvíte víc. Můžete si i vychutnat, prozatím březí, cestičku Ve švestkách, kde jsme plánovali výsadbu Rodové aleje. Všechno je však operativně jinak. Přišla nám velká škoda se jen tak bez vás rozloučit se zanikající alejí starých slivoní, jsou plné zajímavého dřevokazného hmyzu, o který nezavadí ani zvídavé oko. Jsou tak obyčejní, přesto vzácní. V dutinách a pařezině torzujících jedinců švestek bydlí i další hrozivá havěť. Myšice, myšky drobné a rejsci. Nechtěli jsme z něčeho dělat nic a pak z ničeho něco. A tak je k aleji zaměřen i úhor, budoucí široká mez s vysetým porostem mezofytní pícní louky. Sice ještě neroste, vlivem sucha se semínka neprobudila, ale už zde prosekáváme klikatou cestičku. Jsou zde i tři lavičky, průzkumník dodá i odpadkové koše. Environmentální přístup zemědělského družstva Rolana je po loňském fiasku s mrkví příkladný. Z druhé strany se nám do záměru zakousl zemědělec z kmene neústupných zemědělských bojovníků proti prodeji půdy pro stavbu dálnice u HK (viz ikatastr),

který jakoby ignoroval tolik opěvované osobní i jiné vlastnictví. Gastarbeitři a traktoristi nám tam doslova a do písmene dělají čurbes. Že by kázali vodu a pili víno? Však von jim průzkumník vyčiní.

Cílem instalovaného zábradlí na Oboře není šikanování návštěvníků, jak by se nejednomu kritikovi mohlo zdát. Tam kde ptáci, laně chodí pít a probíhá zde bujný komunitní život živočišstva a rostlinstva, tam je země zapovězená. Malý kousek jenom pro ně, počátkem léta doplněný skromnou interaktivní naučnou stezkou. Interaktivní pouze pro online pozorovatele.

A když je tam tak pěkně a chceme zaangažovat ty mladý rodiče, aby si za svého potomka vysadili strom, tak se musíme přesunout na parcelu 1449 (opět viz ikatastr).

Tak tady se nám s nadsázkou roztahovali zemědělci. Ti odpustí ten arogantní tón, prominou. Vždyť to budou oni, kteří budou muset tu naši krajinu dát znovu do kupy. Společná zemědělská politika EU objeví Ameriku a pokusí se vytisknout pár kufříků barevných papírků. Blaženost, stačí pomyslet. Tady se stane, tady se zhmotní vize jednoho malého chlapce. Právě tady se pokusíme o komunitní spolupráci. Pravda, těch novorodičů, co chtějí sázet za potomky stromy, není tolik. Zatím je víc ohlasů od těch, co by to chtěli zrealizovat tzv. zpětně. Jako jo, proč ne. Napravit chybu a prozřít. Toť lidský úděl. Tak se to po sklizni načrtne kolíkama a my zatím ve spolupráci s městem, přesněji jen díky ochotě kompetentních, objednáme staré krajové odrůdy, opravdu samé nádherné stromy. Sice to budou batolátka, ale pokud budou zasazeny za dobrou věc a s požehnáním slovanského žrece, který obřadem symbolicky propojí zrozenou lidskou bytost s energií stromu, poroste to tak, že to nebudeme stíhat stříhat a školit.

Do té doby snad vykrystalizují i plody nečekané návštěvy způsobilé osoby výzkumného šlechtitelského ústavu ovocnářského v Holovousích. Tato bytost, chcete-li pracovník VŠÚO Holovousy, sbírá veškerá data o naší místní odrůdě jabloně Smiřické vzácné. Ústav plánuje rozvinutí spolupráce na poli, doslova na poli, obnovy krajinné ovocné výsadby, zní to vznešeně, ale prostě nám vyjdou vstříc a budou nám na blízku. Mezitím, ku klidu dřívějších neposkvrněných autorů Zpravodaje, se ústav pokusí o genetický rozbor, který rozstřihne neukojené vášně pěstit rozpory týkající se právoplatnosti nároků na vlastní krajinnou smiřickou odrůdu. Ať to dopadne jakkoliv, ten příběh pana Vorla, významného zámeckého zahradníka, neztratí na váze. Ba naopak. Stará odrůda byla objevena v zámeckém parku (jukněte na stránky pana Andrýse smirice.eu) a měla by se tam i vrátit. Včetně příběhu, který nechť zůstane inspirací zasvěceným i poutníkům.

JEŠTĚ PÁR SLOV K RODOVÉ ALEJI

Vážení rodiče, přátelé blízcí rodu jejich, při příležitosti vítání občánků dostanete i pozvánku k účasti výsadby stromu. Pokud se nám nepodaří naplnit letošní kapacitu nově narozených dětí, určitě se pokusíme oslovit i ty, kteří by tak chtěli učinit za svého potomka zpětně. Proč ne, nám jde o komunitní spolupráci. Nic není povinné a zájemci nenesou, krom společného pohoštění, žádné náklady na svých už tak dost přetížených bedrech. Pokud už teď někdo chce, raději se nám ozvěte, kontakt si někde vyškemráte. Nuže, doplním to zde ještě jednou motivačním textem, který je již v koloběhu…

„A tak mi tedy prosím dovolte, abych Vám jménem našeho spolku srdečně poblahopřál k jednomu z nejkrásnějších okamžiků v životě, k požehnanému zrození Vašeho potomka.

Posláním naší organizace je obnova a ochrana přírodních a kulturních hodnot naší země a v tomto duchu bychom Vám chtěli, ve spolupráci s městem Smiřice a společností Slovanský kruh, nabídnout účast na staroslovanském obřadu uctění síly Rodu. Tento prastarý zvyk je oslavou narození nového potomka kmene, při které se symbolicky spojí vědomí novorozence s duchem nově vysazeného mladého stromu. Tento folklór lze doposud místně zachytit v některých odlehlých koutech naší země ve formě takzvaných rodových alejí a sadů. Obřadem vás za Slovanský kruh provede fundovaná osoba žrece Petra Dragela Vosátky.

ZAPOJTE SE!!!

V první řadě je důležité Vás upozornit, že účast na tomto obřadu je dobrovolná. Sami se rozhodněte, jestli Vám obnova této tradice dává nějaký smysl. Nemusí to být zrovna duchovní rozměr, rozhodně svým fyzickým úsilím přidáte do naší stonající krajiny jeden strom, některou ze starých krajinných odrůd ovoce. Uděláte tím radost nejenom sobě, ale především těm, kteří dostanou tuto zemi do vínku po nás. Prostě se do týdne od vítání občánků zapište do prezenční listiny, naleznete ji na podatelně MěÚ Smiřice. Vyčkejte pak na další instrukce. Kontaktní údaje budou sloužit pouze pro efektivní komunikaci a plánování společného setkání. Jejich poskytnutím k tomu dáváte souhlas.

Vzhledem k tomu, že se jedná vůbec o první ročník založení rodové aleje, jsou vítány všechny možné konstruktivní připomínky. Z naší strany podotýkáme, že náklady spojené s pořízením stromu, včetně kůlu a ochrany proti okusu, nese patron tohoto projektu, město Smiřice. Místem výsadby budou pozemkové parcely města Smiřice a tyto aleje budou plnit interakční a ekologickou funkci fragmentované zemědělské krajiny. Jinými slovy budou plnit krajinotvornou a komunitní službu (ovoce stromů potěší a ponese užitek nám všem). Následnou péči, zálivku a formování koruny bude náš spolek realizovat ve spolupráci s technickými službami města a odborníky z oboru sadařů.

Termín obřadu je prozatím stanoven na období měsíce listopadu, přesné datum bude ujednáno v průběhu léta. Oslava proběhne v jeden víkendový den, za účasti Vaší blízké rodiny, eventuálně přátel, záleží jen na Vás, koho s sebou vezmete. Úkolem mužů bude vysadit strom, posláním žen bude zabezpečit drobné společné občerstvení. Myslíme, že koláče a pálenka jsou těmi nejsprávnějšími pochutinami. Vaše ratolesti od nás také dostanou upomínkový list, který jim bude naši vůli pro společnou věc navždy připomínat."

NA ZÁVĚR

A jak bude tento rok dál v našem spolku probíhat? Práce je nejúčinnějším lékem na domnělé neduhy. Budeme se snažit, aby měl průzkumník z rákosí co žrát a pšenka zůstala celá.

Buďte pevní a ohleduplní v názorech. Buďte sami sebou.

Jménem našeho spolku Vám přeji pevné zdraví. Na počtenou koncem roku.

David Stojan

Vodník co si dělá všechno sám… Martin Hnik při jemné péči o porosty hlavatých vrb.

Smířické pohádky – dokončení

Jak už to tak na světě bývá a jak se tak říká, „na každém šprochu pravdy je trochu". Spousta pohádek má svůj reálný základ, mnohé pohádkové postavy jsou vykresleny podle skutečných lidí. Pohádky, které Vám nyní předkládáme, našly svůj předobraz v postavách mnoha smiřických lidiček. Na začátku 80. let je svým dvěma vnučkám psal Ing. Miroslav Jandík z Černilova, který působil na smiřickém městském úřadě (respektive národním výboru) jako vedoucí stavebního odboru. Útlý svazek pak těsně před svou smrtí předal svému dlouholetému spolupracovníkovi Ing. Miloslavu Nejedlému, který pohádky předal městu s tím, že by byla škoda, aby zapadly. A tak je tedy s jeho laskavým svolením předkládáme Vám.

VÁNOCE NA KUMBÁRKU

Přešlo léto, mlhy ohlašovaly podzim, na Kumbárku krásně zčervenaly šípky a kvadrátky brslenů, pak to od Krkonoš až mrazivě zafičelo, ale sníh ještě neležel. Ztuhlou zem jen tak zlehka cukroval, jako když ježibaba dědkovi sype cukrovou moučkou buchty.

Nedaleko od Kumbárku v hlubokém úvoze pod kostelem svatého Václava byla už otevřená brána do pekla, jak se tam každoročně otevírá tři neděle před mikulášskou nadílkou. Čerti si tam řezali metly na zlobivé děti, a dědek Macků jim s tím pomáhal. Pěknou otep metel také musel přinést domů, protože si je pro hodné děti objednal sám svatý Mikuláš, aby je dědek pozlatil a ježibaba na ně navázala cukroví, čokoládu, jablíčka, oříšky a sušené slívy a všechno, co malým dětem chutná. Také perníkové čerty a Mikuláše ježibaba pekla, a k tomu jí už pec roztápěl ohnivý muž z Chloumku, jak si to s ním vyjednala, když ji tenkrát bolel zub.

„Jestlipak víš, dědku, že za pár dnů budou Vánoce?" zeptala se ježibaba po mikulášské nadílce.

„To už tak honem?" divil se dědek.

„Ty bys jenom u tech čertů vokouněl," zlobila se ježibaba. „Kolik jim máš nařezat metel, to si na puntík pamatuješ, ale že bude Štědrej den a dárečky, to nevíš."

„Jedná se vo to, že nám Ježíšek stejně nic nenadělí," odmlouval dědek.

„A proč by nenadělil?" odsekla mu.

„Protože ty seš ježibaba a já ježidědek, tak jakýpak copak."

„No jó, ale já sem hodná ježibaba a ty seš hodnej ježidědek," udobřovala ho dál už medovým hláskem. „Dyž Ježíškoj napečeme cukroví a naděláme do pozlátka zabalenejch bonbónů na stromečky, tak na nás bude taky pamatovat a nadělí nám, co bysme si přáli."

„A japak se dozví, co bysme si přáli?"

„Večír mu napíšeme psaníčko a pošlem mu ho po větříčku," poučila ho. „A teď se starej, abys pro nás v lese vyhlíd pěknej smrček a taky připravil nějaký jablíčka, křížaly, sušený slívy a voříšky."

Večer ježibaba postavila na stůl velkou lampu, povytáhla knot, aby bylo dobře vidět, dědek si kudlou ořezal tužku a na krancli u pece ji přibrousil do špičky, na nos si posadil okuláry a ježibaba mu začala říkat, co má Ježíškovi napsat. Pane, to by dědek raději poštípal dvě fůry pařezů, než sepisoval, co ježibaba kázala.

„A teď tam napiš, že moc prosím, aby mně Ježíšek nadělil sametový necky a zlatej kafemlýnek," poručila hned, jak napsal celý dlouhý výklad, jak jsou oba hodní a komu co dobrého udělali. „Vona ze zlatýho kafemlejnku bude cirifinda taky vonačejší a lepčí. A teď ty zas popros, jaký nadělení bys měl rád, ale ne vo něco machabejskýho, aby se Ježíšek nerozhněval."

„Já bych moc prosil vo fajfku, co v ní nikdy nevyhasne, a dybych tak moh dostat flašku, co se z ní furt může pít a kořalka z ní neubejvá. To jako abych si moh polknout kápku, dyž mně nejni zrouna akorát."

„Jó to tobě moc často nebude zrouna akorát," durnila se ježibaba. „Ale dyž sme voba tak hodný, tak nás Ježíšek jistě vyslyší." Dopsali, ježibaba zalepila psaníčko cukrovou pěnou a šli ho poslat po větříčku, který právě pěkně foukal.

A na svátky, že si někoho pozvou, aby nebyli u štědré večeře tak sami. Říkali si, že ohnivého muže už v chaloupce mají, ale vodníkovic z Myšic pozvat nemohou, protože by se jim v teple od pece vysušili, ale že pošlou jejich dětem hodně nadílky, protože k nim do vody Ježíšek nemůže. Starého Hejkala že pozvou a ježibaba mu uplete na krk teplou šálu, aby si ho nezastudil, když i v zimě musí houkat na noční zloděje. Ohnivák že dostane pytel erteplí a pytlík soli, protože na ohni pečené a jen tak se solí jsou jeho nejmilejší pochoutkou. Jenom litovali, že budou u štědré večeře čtyři, protože v perníkové chaloupce má být o štědrém večeru lichý počet u stolu a ne jako u lidí sudý.

Na Štědrý den ráno dědek na zahrádce třásl všemi stromy a u každého odříkal: „Stromečku, stromečku vstávej, ovoce dávej, je Štědrej den." Tak ho to kdysi máma naučila, a že by bez toho starého zvyku neměl pěkné Vánoce.

Ježibaba zatím upekla pět vánoček štědrovnic, každému u stolu jednu, a tu pátou že dědek rozdrobí v lese ptáčkům a přidá k tomu placky slunečnice sýkorkám, žaludy sojkám, zrní bažantům a kotváčky jeřabin kvíčalám a cvrčalám. Těm nejmenším, střízlíčkům a králíčkům, že ježibaba pošle pár snopečků jitrocelových klásků, protože v lese nesmí mít nikdo hlad. K šiškám, kterými se větve smrků až ohýbaly, přidal dědek oříšky, zajícům a srnkám založil do jesliček paloukového sena, a už šíralo, když byl s tím štědrým nadělením zvířátkům a ptáčkům hotov.

V chaloupce v peci ohnivý muž krásně hřál a ježibabě to v hrncích na plotně začínalo svátečnicky vrčet a vonět. „Hejkalovi bys měl jít naproti, aby někam nezašel, dyž tu byl jen jednou vo našich svarbách," povídala ježibaba a dědek si poslušně oblékl kožíšek, na hlavu vtiskl beraničku, ruce vrazil do palčáků a poliboval se, jak mu krásně před večeří vytráví. Ohnivý muž že se půjde před večeří zchladit někam do závěje, aby pak u stolu něco nezapálil. Vyšli z chaloupky a dědek od smrkového mlází uslyšel dětský pláč. Šel se tam podívat a pod smrčinou našel malého čertíka zmodralého zimou. Strčil ho pod kožíšek a pomyslel si, že se někam zatoulal a nestačil se vrátit dřív, než svatý Petr poručil čertům před začátkem adventu zavřít pekelnou bránu. Těšil se, jakou bude mít ježibaba radost, až jí ho domů přinese. Na kraji lesa se dočkal hejkala, v závěji se stavil pro ohnivého muže a šli k ježibabě do chaloupky.

„Ještě jednoho svátečníka ti vedu," hlásil dědek, jak vešli do sednice, a z kožíšku vytáhl čertíka.

„To mám radost," zasmála se ježibaba, „tak nás přece bude lichej počet, a bez dětí sou smutný Vánoce. A sedejte ke stolu, jen toho maličkýho zabalím do peřinky, budu nosit štědrou večeři, a ty, dědku, rozsviť svíčky na stromečku."

„Ať vám dobře šmakuje," popřála všem a postavila na stůl sváteční mísu hrachové polévky. Po ní na stole zavoněl česnekem do zlatova vypečený černý kuba a při makových buchtičkách, v sirobu máčených a perníkem obalených, a cirifindě, kterou ježibaba nalévala do svátečních kafáčků, nebrala konce chvála jejího kuchařského umění.

Najednou u stromečku něco zacinkalo, a jak se tam podívali, stály tam krásné sametové necky i zlatý kafemlýnek. Ani fajfka, z které se kouřilo jak z kovářovy výhně a láhev s kořalkou tam nescházela. Dědek z ní dal všem pořádně zavdat, a ono z ní neubylo. Inu Ježíšek nezapomněl.

Ježibaba ještě přinesla na stůl ošatku křížal, sušených hrušek, slív a oříšků, a pak se ohnivý muž uvelebil zase v peci, na kterou si vylezl hejkal a moc si liboval, jak si tam krásně vyhřeje své staré hnáty.

Dědek si pokuřoval z nadělené fajfky a ježibaba chovala malého čertíka a při tom mu zpívala:

„Kolíbala bába čerta na pařeze vrbovým,
hajej, dadej můj čertíčku, já to na tě nepovím.
Hajal, dadal malej čertík na pařeze vrbovým,
jak se vyspal, hnedka dostal po koláčku medovým."

Když z kostela svatého Václava vyzváněli na půlnoční, dědek s ježibabou vyšli před chaloupku.

„To je ale hvězd," libovala si ježibaba, „to selkám ponesou hodně slepice."

„Ale to nejsou hvězdy," poučil ji dědek, „to sou dírky do nebe, kerejma se svatý a nebožtíci dívaj dolů na zem. A já bych rád věděl, kerou z tech dírek se na mě dívá moje máma." Přitom ho zašimralo v nosem oči se mu zamžily a zazvonilo to, jak mu slzička ukápla na zmrzlou zem.

VELIKONOCE NA KUMBÁRKU

Rozhučely se teplé větry, sníh tál a u potoka na vrbě vyrostlé z proutku, který tam dědek Macků zasadil, jak mu tenkrát máma umřela, vyrazily první kočičky, na Kumbárku z lísků prášily jehnědy a sluníčko už hřálo. Pod mezí se v trávě stařině krčili zajíčci březňáčci a selkám se klubala kuřátka a housátka. Do kraje vcházelo jaro a kvetlo nejvíce žlutě a modře, protože se jeho květy zhlédly v žluti slunce a modři nebes. S jarem se blížily velikonoční svátky.

Ohnivý muž, usazený přes zimu v peci na Kumbárku, vydržel, jen co ježibaba napekla koledu. Klukům perníkové husary, koně, vojáky a jenerály, a holčičkám panenky, selky, miminka a srdcata. Pak se odvalil zpátky na Chloumek, aby víly, co v lukách při měsíčku tancují, si měly od čeho ohřát studené nožky zmáčené jarní rosou. Až na podzim půjdou víly spát do teplého mechu a trouchu v dutých stromech, že se na Kumbárek zase vrátí.

Pro malého čertíka si přišli čerti hned po Novém roce, jak jim svatý Petr dovolil otevřít pekelnou bránu. Za to, že ho dědek našel a ježibaba opatrovala, slíbili, že až myšický Tatulda přijde do pekla, že budou pod jeho kotel dvojnásobně přikládat.

Ježibaba s dědkem na Kumbárku osaměli, ale na stýskání neměli čas. Ježibaba poklízela chaloupku, aby nikde nebylo ani smítka ani prášku, a dědek na zahrádce vysypával cestičky novým krystálkovým cukrem a místo kamínků do něj přidával bonbonky, aby si koledníci měli co sebrat. Ježibaba napekla jidáše a mazance, aby bylo na Zelený čtvrtek na co med namazat, a dědek měl něco k zakousnutí ke sváteční cirifindě. Na svátky měl dědek napečeno, ale povidlové buchty žádné, protože ježibaba nemohla dovolit, aby o tak velikých svátcích chodil dědek s povidlovým škraloupem kolem pusy.

Dědek skalickým, čibuzským a myšickým klukům nadělal dřevěné řehtačky a klapačky, aby měli čím ohlásit poledne, až před Velkým pátkem odletí zvony do Říma. Z vrby u potoka nařezal proutků a napletl z nich pomlázek, že je rozdá dětem, až je bude zvát, aby přišly na Kumbárek na koledu. Mašličky mu na ně dala myšická hastrmanka, že je nepotřebují, protože je její Franta už dávno nad vodu nevěsí.

Na Zelený čtvrtek počítali, kolik asi přijde koledníků, aby měli pro ně dost koledy. „Vodníkovic je pět a všechny děti, co sem loni honila, pozvem, tech je rounejch deset, a eště musíme počítat aspoň půl kopy koled na ty, co přídou a co vo nich nevíme," rozpočítávala to ježibaba a dědek dělal na stole křídou čárky, aby si to mohli spočítat.

Ráno na Veliký pátek si dědek zašel na zahrádku, klekl si pod štěp a říkal modlitbičku, jak ho máma naučila.

„Šel pán Ježíš do zahrady,
naklonil své svaté hlavy,
na travičku zelenou,
na rosičku studenou..."

„Při pašijích poklad hledat nemusím, dyž mi dal Pámbu tebe," povídal ježibabě, jak mu nesla snídani, když se vrátil do sednice. „A až se vrátím zejtra ze Vzkříšení, mohli bysme vobarvit vajíčka. Doma u mámy sme jich mívali dycky vrchovatou vošatku."

„Nezapomeň, že seš ježidědek z perníkový chaloupky," připomenula mu ježibaba, „něco jen tak chalupáckýho my koledníkům dávat nebudeme. U nás budou koledníci dostávat vajíčka cukrový, já už je mám v komůrce přichystaný. Jenom vodníkovi dostanou slepičí, protože cukrový by se jim v tom jejich mokrým vostávání rozpustily. Celou kopu jim jich vobarvíš v žítě, v cibuli a v lógru." A dědek si myslel, že má v ježibabě opravdu poklad.

Svátečně vystrojení seděli na Boží hod na lavičce před chaloupkou a vzpomínali, jak to kdysi bývalo. „Takovou koledu, jako já sem zpíval Ó srdce jediné, probuď mě čas..., to už dnes děti ani neznaj. Já sám ji už jen tak na půl v hlavě snáším," vypravoval dědek.

„To víš, časy se měněj a s nima taky móresy," přiřekla ježibaba. „Na náš svátek to už taky nejni taková sláva, jako bejvala na kopci svatýho Jána nad Hradcem nebo na Kunětický hůře. A tech vohňů, co se pálilo na každým kopečku, a dneska to páni esenbé zakazujou a děti vod vohňů vyháněj, že to prej nechtěj ňáký pražský hlaváči."

Seděli na lavičce až do večera a pěkně si povídali, a jak prvně zahoukala sova, že půjdou spát. „Ty si musíš pořádně vodpočnout nohám, protože až tě zejtra přijde Franta z řeky vyšlehat, musíš hodně vysoko vyskakovat, aby se nám urodil hodně dlouhej len. To je moc praudivá pranostyka," řekl ještě dědek, než si dali dobrou noc.

Vodníkovy děti měly na Kumbárek nejblíže, proto je Franta přivedl hned po ránu, aby zazpívaly vodnickou koledu:

„Mokrý hody do provody,
kuňkala nám žabička,
že dostanem na Kumbárku
malovaný vajíčka."

„Náramně pěkně to zpíváte," pochválil je dědek a ježibaba jim nadělila plné uzlíky vajíček, aby o ně mohly koulet s hrábí, nebo do nich sekat šesťákama, jak to děti po koledě dělávají. Franta ježibabu vyšlehal a dostal za to pořádně zavdat z láhve, co dědkovi Ježíšek nadělil.

Potom přišly všechny děti, které tenkrát ježibaba honila, Darinka s Markétkou, Tomáš s Petříkem, Lenka s Evkou, Petruška s Haničkou a malý Radánek už s Tomáškem přicapal pěšky. Nejdříve se trochu bály, nejvíce Darinka, ale pak se osmělily a začaly zpívat:

„Hody hody do provody,
já jsem malý zajíček,
utíkal jsem podle vody,
nes sem kopu vajíček.
Potkala mě koroptvička,
chtěla jedno červené,
a já řekl ne, ne, né.
Za potokem na dvorečku
mám tam strýčka králíčka,
tomu nosím každým rokem
malovaný vajíčka."

„Takový malý děti a jak pěkně zpívaj," liboval si dědek, „hned bych s váma šel taky koledovat."

Markétka viděla, že to i ježibabu potěšilo, proto, když jim ježibaba přinesla plné košíčky koled, sama ještě jednu koledu přidala:

„Šel zajíček brázdou,
měl kapsičku prázdnou.
Potkala ho koroptvička
a dala mu tři vajíčka,
přidala mu čtyry groše,
aby koupil dětem kaše.
On si koupil tabáku,
zatracenej lajdáku!"

Ježibaba Markétku moc chválila, vrátila se do komůrky a přinesla jí navíc to nejkrásnější vajíčko, které se jí podařilo udělat.

Bylo celé z bílého průsvitného cukru a na špičce mělo krásné kulaté okénko. Kdo se do toho okénka podíval, viděl, že ve vajíčku je veliká zahrada s jezírkem a vodotryskem a uprostřed zahrady stojí krásný domeček. V zahradě se po cestičkách procházela holčička, asi tak veliká jako Markétka, a protože v tom vajíčku bylo také právě jaro, měla plnou náruč kytiček. Za ní běhalo běloučké kůzlátko se zlatým zvonečkem na červené mašli kolem krku.

Markétka si ho doma postavila na stoleček k postýlce a vždycky před spaním se do něj podívala a divila se, jak je to v něm krásné. Jednou usnula a zdálo se jí, že něco ťuká a že ji někdo volá. Otevřela oči a viděla, že je okénko do vajíčka otevřené a u něj stojí ta holčička a volá ji, aby si s ní šla do vajíčka hrát.

„Ale já sem jenom v košilce a sem moc velká a do vajíčka se nevejdu," litovala Markétka.

„Jen pojď," zvala ji holčička, „jak se jen dotkneš okénka, budeš právě tak malá jako já. A vůbec nevadí, že máš na sobě jenom košilku. Všude je noc a jen u mě ve vajíčku je den, a já bych si moc ráda pohrála s opravdovou holčičkou."

Markétka vyskočila z postýlky a už byla ve vajíčku. Pane, ta se tam měla. Běhaly s holčičkou po cestičkách i po trávníku, trhaly kytičky a pletly si z nich věnečky. Kůzlátko za nimi běhalo a všude bylo tolik vůně, jako když maminka peče vanilkové cukroví. Markétka se divila, jak je to tam krásné a jak se ta holčička má, ale pak že přece jen musí domů, že by se maminka zlobila, že se toulá košilatá.

„Tak se ještě svezeme na sáňkách a pak ti otevřu okénko, abys byla doma dřív, než se maminka vzbudí," zdržovala ji holčička.

„Jak se můžeme vozit na sáňkách, když tu nikde není sníh?" divila se Markétka.

„Sníh ne, ale já tu mám něco lepšího, něco tak dobrého, co všem dětem moc a moc chutná. Já mám za domečkem celý zmrzlinový kopec a na tom se sáňkuje líp, než na sněhu."

A opravdu za domečkem byl zmrzlinový kopec a obě holčičky se daly do lízání. Markétka hodně opatrně, ale když jí holčička řekla, že po téhle zmrzlině nikdy nebolí v krčku ani bříško, dala si jí tolik, že si jí tolik nikdy nekoupila ani o Černilovské pouti. Pak vytáhly sáňky na kopec, holčička posadila Markétku dopředu a ona sama, že bude vzadu rejdovat. Rozjely se z kopce a sáňky letěly zrovna ptačím křídlem. Vítr jim hvízdal kolem oušek a sáňky s nimi jely rychleji a rychleji.

Markétka se už nepamatuje, jak to bylo. Najednou jako když se zachumelí, sáňky vrazily do okénka a bim, prásk! A Markétka ležela zase ve své postýlce. Podívala se na vajíčko, jeho okénko bylo zavřené, a když se více podívala, zdálo se jí, že jí ta holčička z vajíčka zamávala na pozdrav.

JAK MĚLA BÝT A PAK NEBYL VOJNA POD KUMBÁRKEM

Ježibaba pekla buchty, a my již víme, že je měl dědek od malička náramně rád. A nebyly to nějaké volšebnické buchty, jako ty upocené pod celofánem, co se prodávají za drahé peníze v městských krámech. Protože je pekla ježibaba ježidědkovi, byly veliké jako cihly šancovky, pečené na pekáči velikém jako pořádný stůl. Mák a povidla do nich dávala ne lžičkou, ale pořádnou naběračkou. Mák v mléce uvařený musel dědek vždycky utřít v nepolejvané míse trdlem, až byla jako malvaz.

Ty buchty také byly, že jednou jejich vůni ucítil až u nebeské brány sám svatý Petr a hned si pro nějakou poslal dva košilaté andělíčky. A nebylo to nic hříšného, protože tu buchty měly nebeskou chuť i vůni.
Ale jednou, když ježibaba vytáhla právě upečené buchty z pece a dědkovi se samou chutí na ně dělaly až doličky za ušima, zazvonilo ježibabě něco v uchu. Přiložila k němu ruku do kornoutku a už slyšela, že hauptježibaba Maternice svolává na Kunětickou hůru krajský sněm všech ježibab.

„To bych ráda věděla, co ta stará kanimůra zasejc chce," bručela si sama pro sebe. „Teď, když mám doma zrouna tolik práce, abych štandopéde letěla poslouchat její rozumy. To zas spletla něco dohromady s pražskejma strašidlama a teď nás tím bude kunýrovat."

Ještě dříve, než si přehodila sváteční sukni, nazula nedělní pantofle a sedla na koště, přikázala dědkovi: „Ne aby ses dal do tech horkejch buchet, to by mohlo bejt s tebou moc a moc zle."

Nebyla snad ani ještě nad Hradcem, dědka ta buchtová vůně tak omámila, že je začal jíst jednu za druhou, až byl ten ohromný pekáč prázdný. Chvilku si liboval, ale pak mu v bříšku zaškroukalo jako koze, co se nažrala zapařeného jetele, a bříško se mu začalo nafukovat, až ho měl jako balón. A bolelo a bolelo, až se bolestí koulel před chaloupkou na zemi.

Ježibaba se vracela domů a od Skaličky už slyšela dědkovo naříkání. Doma uviděla prázdný pekáč a hned poznala, co se stalo. Ani neměla čas se zlobit, jak jí bylo dědka líto. Nejdříve mu dala pořádně loknout z ježíškovské láhve, a když to nepomohlo, zaříkávala ho andělsky i ďábelsky, ale nafouknutí z tak velikého pekáče buchet bylo silnější než všechny zaříkávání dohromady.

„Milej dědku," řekla mu, „já z tebe to nafouknutí budu muset ňák vyrazit. Jináč to nepude, než že si lehneš na záda před chaloupku pod vikejř, na tom nafouknutým bříšku si pěkně podržíš prkýnko, já vylezu na půdu a z vikejře ti na to prkýnko rounejma nohama skočím."

Bác! To byla rána, když ježibaba na to prkénko dopadla. To byl pšouk, jako když vystřelí z děla. Josefovský pan jenerál si myslel, že na něj hradecký pan jenerál vystřelil z děla, a hradecký si myslel, že na něj střílí pan jenerál z Josefova.

„Forvérc majne hern! Krajs benedek a patalijón hromů k tomu, já z toho hradeckýho vagabunda nadělám sekanou a prejt do jitrnic," zařval po rakousku pan jenerál v Josefově.

„Mézánfán, moje dijéti!" po francouzsku, hlasem, jako když se nos ucpe kolíčkem na prádlo, křikl hradecký pan jenerál. „Já ten žósefovská tárepáka natrchála sádek!"

A už se od Hradce i Josefova proti sobě valila vojska. Napřed harcovali husaři, za nimi rachotili kanonýři a nakonec se blýskaly bodáky na flintách vozembouchů pěšáků. A bylo při tom troubení a bubnování, až uši brněly.

Právě pod Kumbárkem se postavili proti sobě. Husaři už šavle brousili, pěšáci kmáni flinty ládovali, kanonýři do kanónů ukrutánské koule nabíjeli, a než to začne, páni jenerálové si nadávali. Dědek Macků z Kumbárku viděl, co se stalo, a hned do toho rámusení začal křičet: „Lidičky, lidičky, cák to blbnete! Snad se nebudete mordovat!"

„To já né! To von po mně střelil!" křičel z josefovského vojska pan jenerál.

„Tépak, to já né! To fóna na mě čélila s ťéla!" žaloval hradecký. „Ale lidičky! Tady nikdo nestřílel, to jen já sem si po teplejch buchtách tak pšouk! Přece se nebudete kůli ňákýmu upšouknutí mordovat!" křičel na oba jenerály dědek.

Páni jenerálové na to zůstali čučet s otevřenou hubou a vojáci se přestali chystat na mordování, ale Taťulda, který sem přiběhl z Myšic na čumendu, křičel, jen ať se do sebe pořádně pustí, na co že maji ty kanóny, flinty, šavle a bodáky.

„Slyšíte!" křičel zase dědek Macků, „tohle taťuldovský strašidlo chyťte, naládujte do kanónu a vystřelte ho ke všem čertům!"

Pořádně to bouchlo, jak Taťuldu vystřelili, a byla to jediná, ale

spravedlivá rána z té celé vojny. Taťulda letěl a letěl, zda doletěl ke všem čertům, nevím, ale rozhodně by tam patřil.

Bylo po vojně. Myšický pan primátor dal vojákům na udobřenou vyvalit celou várku myšického piva, myšické panímámy jim navařily a napekly plné hrnce a pekáče jídel a vojáci jedli, pili, hodovali a na vojnu zapomněli.

Z kopce od Čibuze jsem se díval, jak měla být a pak nebyla vojna pod Kumbárkem, a cestou domů z té pohádky jsem si říkal, o co líp by bylo na tom našem světě, kdyby všechny války dokázala zastavit moudrá slova dědka Macků:

„Lidičky, lidičky, cák to blbnete!"

VYSVĚTLIVKY

krancl – kachel na peci nebo kamnech
erteple – brambory
trouch – ztrouchnivělé dřevo v dutých stromech
volšebnický – chatrný, špatný
cihly šancovky – pevné cihly používané ke stavbě pevností
kunýrovat – vytrapovat

Bouřlivé osudy věhlasných historických osobností východních Čech

KNÍŽE JAROMÍR – OSUD HORŠÍ ANTICKÉ TRAGÉDIE

V každé době existuje někdo, koho je třeba zabít. Osud českého knížete Jaromíra z rodu Přemyslovců byl ještě horší než tragický. V tehdejších časech byla vražda standartní způsob převzetí moci, ale úděl knížete Jaromíra byl i na tehdejší dobu neobyčejně krutý.

PŘEMYSLOVCI – CESTA K VELIKOSTI

Pro český stát představuje období 10.–12. století periodu zásadního významu. Během ní vznikl český státní celek a zaujal zhruba území, které mu náleží dodnes. Přemyslovci podrobili své nadvládě celé Čechy a jejich državy zahrnovaly Moravu, Slezsko, Krakovsko a další území v dnešním jihovýchodním Polsku. Ze svého pražského stolce vládli sebejistě a s přehledem, s jejich jménem je vznik a vývoj českého státu nerozlučně spjat. Mezi příslušníky tohoto rodu je mnoho silných a význačných osobností. Za vlády Boleslava I., největšího českého vojevůdce 10. století, vojenská moc Čechů budí obdiv i respekt. České zbraně ostatním panovníkům nahánějí děs a hrůzu a Přemyslovci jsou pány bojišť. Raný český stát je centrem prosperujícího obchodu a pokladna oplývá zlatem a stříbrem. Dobyvačný ráz přemyslovské politiky udělal z českého vévodství středoevropskou velmoc.

O tomto faktu ve svých spisech výstižně informuje diplomat a cestovatel Ibrahím ibn Jákúb, který se ve službách córdobského (Španělsko) chalify roku 961–962 vydal na dlouhou výzkumnou (či výzvědnou?) cestu do krajů střední Evropy. Zastavil se v Magdeburgu, kde předal císaři Otovi I. poselství svého vládce a pak zamířil do Prahy, kde se nějaký čas zdržel. Pro svého panovníka pak Ibrahím ibn Jákúb napsal tuto zprávu: *„Nyní mají (Slované) čtyři krále – krále Bulharů, krále Bújislava (Boleslava I.), vládce Frága (Prahy), Bújima (Čech) a Kráková, dále krále Meško (vládce Polska) a Nákúna na nejzazším severu… Co se týče země Bújislava, tedy její délka od města Frága až k městu Kráková rovná se cestě tří týdnů a hraničí po celé délce se zemí Turků (Maďarů). Město Frága je vystavěno z kamene a vápna a je největším městem co do obchodu, přicházejí sem Rusové, Slované, muslimové a Turci se zbožím a obchodními mincemi. Ti vyvážejí z Frága otroky, cín a kožešiny, země je nejlepší severu a nejzásobenější v potravinách. Prodává se tam za jeden kírát (drobná mince) tolik pšenice, že vystačí člověku na měsíc a za tutéž cenu tolik ječmene, kolik vystačí jezdci na 40 dní, dále za tento kírát deset slepic. Též se tady obchoduje s koňmi, zlatem, stříbrem a vším ostatním, vyrábějí se sedla, uzdy a tlusté štíty. Zvláštní je, že obyvatelé země Bújima jsou snědí, černých vlasů, zatímco světlý typ je u nich řídký."* Tolik výpověď zvláštního vyslance a očitého svědka života v Čechách za vlády přemyslovského knížete Boleslava I., bratra knížete Václava (později svatého).

Významnými a vlivnými rody na českém území té doby jsou i Vršovci a Slavníkovci. Ti sídlí na Libici, bohatém a dobře opevněném hradišti,

Kníže Jaromír předává vládu Břetislavovi.

disponují akceschopným vojskem, razí vlastní mince a udržují vztahy s císařským dvorem. Člen jejich rodu, biskup Vojtěch, veřejně a často kritizuje přemyslovského knížete i ostatní velmože a předák Slavníkovců, Soběslav, si na Přemyslovce stěžuje u císaře. Takové demonstrace moci jistě musí svrchované Přemyslovce provokovat a nepochybně to snižuje i jejich knížecí autoritu. S takto rozdanými kartami se nedá hrát navždy a Přemyslovci proto podnikají několik důrazných kroků k umravnění Slavníkovců. Ovšem v dané politické a hospodářské situaci pak všechno dostává rychlý spád a Přemyslovci přistoupí k radikálnímu řešení. Rozhodnou se Slavníkovce vyhladit. (Existuje i teorie, že nikoli Přemyslovci, ale Vršovci a jejich krevní msta stojí za vyhlazením Slavníkovců. Nevíme. Zřejmé je jen to, že tyto tři konkurenční rody byly spojeny a propleteny nejen vzájemnými sňatky, ale také nevraživostí a trvalými spory, což následně vedlo k vyvraždění Slavníkovců i Vršovců. S odstupem tisíciletí můžeme věci hodnotit jen velmi obtížně.)

Dle většiny pramenů došlo k tomuto:

28. září, rok 995. Přemyslovci bleskovým útokem přepadají slavníkovské hradiště na Libici, krátce jej obléhají a následně dochází ke krvavé řeži. Když vyvražďovací běsnění skončí, jsou všichni Slavníkovci mrtvi. Ze všech obránců a obyvatel, celého početného rodu a šesti Slavníkových synů s rodinami, se zachrání pouze Soběslav a Vojtěch (později svatý) a jejich nevlastní bratr Radim, neboť jsou právě na cestách. Spytimír, Pobraslav, Čáslav a Pořej jsou sťati, hradiště lehne popelem. (Krvavou odplatou, kdy bylo zlikvidováno tři tisíce Vršovců, během následujících let vyvrcholí i nenávist mezi rodem Vršovců a dynastií Přemyslovců.)

TŘI KNÍŽECÍ BRATŘI

Rok 999. Je chladný únorový den a prostranstvím Pražského hradu za chmurného žalozpěvu kráčí pohřební průvod, doprovázející na

poslední cestě zesnulého knížete Boleslava II., vládce, který českému knížectví dával řád šestadvacet let. Jeho tři synové - Boleslav, Jaromír a Oldřich - budou nyní utvářet české dějiny a ovlivňovat tvář celé země i střední Evropy. Na pražský knížecí stolec usedá nejstarší syn, Boleslav III., s přídomkem Ryšavý. Přemyslovci se tak brzy octnou nad propastí.

Boleslav svévolně vede války, jeho chtivost nezná mezí. Ke svým vazalům, poddaným i příbuzným je krutý, bezohledný a ke všemu odhodlaný. Umírněný Jaromír je dobrý vojevůdce a taktik, který nemá výbojnou povahu svých bratrů, avšak není proto méně významný. Nejmladší Oldřich je rázný, schopný a často jedná bez zábran. Vyzná se v boji a nesváry v rodině i s nepřáteli řeší nekompromisně. (Nejsou známa všechna fakta, z některých pramenů vyplývá, že vedl i krvavou řež na Libici.)

Busta knížete Jaromíra nad jaroměřskou bránou.

Rok 1001. Boleslav III. Ryšavý je zmítán strachem o svůj knížecí trůn. Ve svých dvou bratrech (nevlastních) spatřuje budoucí uchvatitele svého panovnického stolce a je drásán obavami, že ho o něj Jaromír či Oldřich připraví. Ačkoli nic nenasvědčuje tomu, že by se mohl cítit reálně ohrožen, má až paranoidní strach, že by ho někdo mohl nahradit. Snad samo peklo mu napoví, aby Jaromíra nechal vykleštit a Oldřicha utopit. Vše naplánuje, připraví, a jeho přisluhovači uskuteční. Zvrhlý záměr mu téměř vyjde. Jaromír je navždy zbaven možnosti mít potomka, Oldřich ale unikne. Oba pak i s matkou, kněžnou Emmou, před úklady brutálního Boleslava volí útěk do sousední země, na dvůr spřízněného bavorského vévody Jindřicha, pozdějšího císaře Jindřicha II.

Dalších několik let je ve znamení násilí, intrik a bojů o český trůn, kdy se na něm vystřídají čtyři knížata. Boleslav III. české knížectví uvrhne do těžké krize a v rekordně krátké době si proti sobě poštve kdekoho. Dochází k domácímu povstání, ryšavec ve spěchu opouští zemi, ale skončí v bavorském vězení. Na český knížecí stolec se dostává jistý Vladivoj, kterému tam jako svému příbuznému dopomohl polský Boleslav I. Chrabrý (Piastovec, po matce Přemyslovec). Vladivoj je neschopný slaboch a opilec, který se během několika měsíců své pochybné vlády upije k smrti.

Polský Boleslav I. pak vytáhne svého bratrance Boleslava III. z bavorského vězení a dosadí ho zpátky na trůn. Nedělá to z dobroty srdce, ale má svůj plán. Doufá, že se ryšavec bude chtít pomstít těm, kteří zapříčinili jeho pád, a hlavně doufá, že on sám pak bude mít příležitost chopit se v Čechách moci. Jeho plán klapne se vším všudy. Jakmile je pomstychtivý Boleslav zpátky v sedle, rozhodne se srovnat účty. Je Popeleční středa, 10. 2. 1003. Pod záminkou smíru vyláká vybrané velmože a předáky na hostinu a pak, když jsou nechráněni a jeho vlídností ukolébáni, vlastnoručně svému zeti z rodu Vršovců rozetne mečem hlavu. To je pro jeho katany povel k vyvraždění i všech ostatních. Krutý čin pomsty vyvolá zděšení. V největší tajnosti jsou vypraveni poslové do Polska, aby tam vylíčili celou obludnost zločinu a požádali o nápravu.

To je chvíle, na kterou polský Boleslav I. čeká, svého bratrance ryšavce zve k sobě a vlídně ho přijímá. V noci mu ale nechá vypíchnout oči a poté internovat na neznámém polském hradě. Sám se pak laskavě ujímá vlády nad Čechami, ale ze svého triumfu se dlouho neraduje. Do děje zasahuje král Jindřich II., někdejší bavorský vévoda a ochránce české kněžny Emmy a jejích synů, Jaromíra a Oldřicha. Se zpupným a troufalým Polákem Boleslavem mu došla trpělivost. Vojenskou silou ho vyhání z Čech, s jeho podporou na knížecí trůn Přemyslovců usedá Jaromír a stává se vládnoucím knížetem. V dalekém polském zajetí a zapomnění žije slepý a osamělý Boleslav III. ještě dalších třicet let. Neslavný a bezectný život tohoto bývalého pána Čech skončí v roce 1037, neznámo kde.

JAROMÍR A OLDŘICH - OHEŇ A VODA

Rok 1003–1012. Zatímco Boleslava III. vězní Poláci, o vládu a moc v Čechách brzy budou bojovat bratři Jaromír a Oldřich. Když se spolu vrátí z Bavor do Čech, zprvu nic nenasvědčuje budoucímu dramatickému vývoji. Jaromír přijíždí na Vyšehrad, je provolán za vládce a přijímá dary i trůn. Usedá na knížecí stolec svých předků a Oldřich se odebere na své osobní panství. Tito dva bratři jsou však osobnosti značně protikladné. Ale nyní, po pěti bouřlivých letech plných násilí, zmatků a krveprolití, konečně nastal v Čechách klid.

Ušlechtilý kníže Jaromír se během své desetileté vlády osvědčuje jako dobrý vojevůdce a taktik. Má ze všech tří bratrů v době panování nejtěžší pozici, neboť knížectví přebírá v době totálního rozvratu a hluboké morální bídy. Zastává mírovou politiku, dodržuje spojenecké závazky a začíná psát novou kapitolu vlády Přemyslovců. Značný význam má ražba mincí, na které Jaromír nechává vyobrazit knížete Václava (Jaromírův prastrýc) jako zemského patrona a tato symbolika poprvé dává ranému českému státu významný, duchovně posvěcený rozměr. Na soutoku tří řek kníže Jaromír zakládá hradiště a dává mu jméno Jaroměř.

Vyvraždění Vršovců.

Začátek dubna, rok 1012. Aniž kníže Jaromír cokoli tuší, zbývá mu dvanáct dnů svrchované vlády. Tak, jako byl starší bratr Boleslav posedlý strachem o trůn a poměry v zemi zbytečně vyhrotil, smířlivý Jaromír naopak budoucí situaci a výbojného bratra Oldřicha neodhadl a podcenil. Ten, 12. dubna na Bílou sobotu, zaskočí Jaromíra palácovým převratem a o knížecí stolec ho připraví. Císař Jindřich II. není tomuto knížeti příznivě nakloněn, upřednostní Oldřicha, a tak následující roky 1012–1034 tráví Jaromír nuceným

pobytem v Utrechtu, kdežto moc vykonává Oldřich, energický, schopný, ale taky agresivní a nevypočitatelný politik.

Drsná vláda tohoto Přemyslovce však v dalších letech překračuje všechny přijatelné zvyklosti a obvyklou míru tvrdosti. Oldřich postupně ztrácí věrnost svých přívrženců i ochotu dvorského prostředí ke spolupráci. Šlechta se bouří, též Oldřichův syn Břetislav hledí na Moravě provádět samostatnou politiku a nevázat se na pražské prostředí svého otce. Roku 1034 kníže Oldřich sedí v bavorském vězení, kam ho nechal uvrhnout císař Konrád II. za spolčování s nepřítelem. S odstupem času pak císař Oldřichovi uděluje milost, s podmínkou, že se s Jaromírem v Čechách o vládu podělí.

Kostel sv. Mikuláše v Jaroměři stojí na místě starého přemyslovského hradu.

SMRT KNÍŽETE JAROMÍRA

Oldřich se vrací do Čech, ale už na hranicích jeho slib přestává platit a vůbec nemá v úmyslu o vládu se dělit. Česká politická obec musí strpět rozdírání státu svárem mezi dvěma bratry z knížecí krve – ušlechtilým, ale málo praktickým Jaromírem a bezohledným pragmatikem Oldřichem. Ten opět dostojí své pověsti a svědomí ho rozhodně netrápí, když svým lidem dává příkaz, aby Jaromíra zajali a oslepili. Ze země vyžene i svého syna Břetislava. Avšak Oldřichova vláda 9. listopadu 1034 končí, neboť při jednom z bujarých hodokvasů ho zastihne náhlá smrt. (K jeho cti nutno přičíst, že k Čechám natrvalo připojil Moravu, kterou vydobyl zpět na polském knížeti Boleslavu I. Chrabrém. Její správu svěřil Břetislavovi a systematicky dál upevňoval postavení Přemyslovců. Jeho syn Břetislav proslul jako „český Achilles".)

Nastává chvíle, kdy je Jaromír, ve svém životě již potřetí, povolán na knížecí trůn. Šedesátiletý kníže je však soudný muž a na shromáždění předáků země roku 1035 doporučí volbu svého synovce Břetislava na pražský knížecí stolec. Volba je brzy provedena a následně probíhá slavnostní akt předání vlády novému českému panovníkovi. Jaromír při uvádění Břetislava na trůn jmenuje velmože, s kterými má Břetislav držet, ale Vršovci, nejmocnější rod hned po Přemyslovcích, mezi nimi není. Naopak, Břetislava před nimi varuje: *„Vršovci jsou tím nejhorším plemenem, se kterým se v Čechách lze setkat, a proto musí být odstraněno. Jsou to nešlechetných otců ničemní synové, našeho rodu domácí nepřátelé a rodinní škůdci. Střež se jich jako zabláceného kola a vyhýbej se spolku s nimi, protože nám nikdy nebyli věrni." (Kromě tohoto zápisu přidává kronikář Kosmas o Vršovcích i svoji vlastní zmínku: „Vršovci, rod nenávistný a pokolení zlé, jejichž vůdcem a hlavou veškeré ničemnosti je Kochan, zlosyn a člověk ze všech zlých lidí nejhorší".)*

Břetislav I. se jako jediný vládce ujímá řízení českých záležitostí a Jaromír odchází do ústraní v Lysé nad Labem. Mír a klid ale nenajde. Následující zavrženíhodnou událost, kdy je Jaromír zbabělým způsobem smrtelně zraněn, líčí Kosmas takto: *„Kochan poslal svého kata, a když onen slepec v hodině noční seděl na záchodě vyprazdňujíc břich, proklál ho ostrým oštěpem zespodu až do útrob břišních. A tak spravedlivý muž, kníže Jaromír, ve velkých bolestech dva dny umíral a pak zemřel jako mučedník Boží, roku od narození Páně 1035 dne 4. listopadu."* (Nikdy se s naprostou jistotou nedozvíme, zda za tímto vražedným útokem opravdu stáli Vršovci, aby se pomstili za řeč pronesenou Jaromírem při Břetislavově nastolení. Kronikář Kosmas osudy těchto Přemyslovců ve své Kronice Čechů zaznamenal až o mnoho let později a z pramenů vyplývá, že ve svých záznamech ze zřejmých důvodů Vršovce nikdy nešetřil. Nelze tedy v této souvislosti mluvit o jasné vině, neboť vina se neurčuje, ale dokazuje.) Kníže Jaromír je pohřben v bazilice svatého Jiří na Pražském hradě.

DOVĚTEK

Přemyslovci zanechali v českých dějinách nesmazatelnou stopu, a to především v osobnosti sv. Václava, Přemyslovce, který položil pevné základy českého soustátí a stal se po věky ctěným nebeským patronem a ochráncem naší země. Svatý Václav je ztělesněním duchovní podstaty českého národa.

Olga Hrdinová

Biocentrum Obora

Letos v biocentru Obora vyvedl párek husic egyptských dvě mláďata. Též název husice nilská.

Foto: Vladimír Sladký

Pozvánky z Kulturního střediska Dvorana

Kulturní středisko Dvorana vás co nejsrdečněji zve na následující kulturní akce v období srpna až prosince 2020:

22. 8. od 15 hodin – ROZLOUČENÍ S PRÁZDNINAMI
Zábavné odpoledne pro celou rodinu. Tradiční akci pořádá Kulturní středisko Dvorana Smiřice a Cyklozastávka U Apače. Již nyní se můžete těšit na bohatý kulturní program: soutěže s DDM Smiřice, malování na obličej, divadelní představení pro děti (v jednání), tvořivá dílnička, EKOKARAVAN – mobilní přívěs s ochranářskou tématikou (zábavně vzdělávací program s doprovodným programem pro děti).
Místo konání: Cyklozastávka U Apače, vstup volný

6. 9. od 19 hodin – PETR SOVIČ A GRAMOFON + DANIELA PÍSAŘOVICOVÁ
Petr Sovič se svou kapelou Gramofon aneb Dlouhohrající deska plná československých hitů. Jako host vystoupí Daniela Písařovicová.
Open air koncert v atriu smiřického zámku, výše vstupného a datum spuštění předprodeje budou upřesněny.

12. 9 od 16 hodin – KŘEST KNIHY KAPIČKY ŠTĚSTÍ
Slavnostní křest knihy Kapičky štěstí od smiřické rodačky Radmily Dolanské. Autorka debutovala v roce 2018 s knihou Dvě Irenky. Nyní představuje svůj další literární počin, který ilustracemi doprovodila další smiřická rodačka Milena Seidlová. Křest doprovodí autogramiáda autorky a malý kulturní program.
Erbovní sál (vedle knihovny), vstup volný.

18. 9. od 19 hodin – KONCERT BARYTONISTY FILIPA BANDŽAKA
Kaple Zjevení Páně – výše vstupného a datum spuštění předprodeje budou upřesněny.

22. 9. od 19 hodin – KDYŽ SE ZHASNE
Mrazivá divadelní komedie, která knockoutuje vaše bránice. Trevor a Nina jsou manželský pár z vyšší newyorské společnosti. On je prominentní gynekolog, ona majitelka a šéfkuchařka vyhlášené italské restaurace. Jejich manželství však nelze pokládat za ideální. Může za to předmanželská smlouva, drsnější než pravidla amerického fotbalu: ten z manželů, který podá návrh na rozvod, přijde o veškerý majetek, který tak automaticky připadne tomu druhému. Jsou Vánoce a Trevor s Ninou pořádají svůj tradiční večírek. Jedinými pozvanými hosty jsou poněkud výstřední manželé Imelda a Artur. Na první pohled by se mohlo zdát, že půjde o dost nudnou párty, jenže to by ona předmanželská smlouva nesměla obsahovat maličký dodatek: ten z manželů, který prokáže tomu druhému nevěru, může požádat o rozvod a získá všechen majetek. Vánoční večírek se tak promění v rozvodové bitevní pole.
Hrají: Lukáš Langmajer, Ivo Šmoldas, Miluše Bittnerová, Michaela Kuklová
KD Dvorana, vstupné 320 Kč, datum předprodeje zatím není stanoven

1. 10. od 16 hodin – DEN SENIORŮ
Akce spojená s oslavou 30. výročí založení svazu důchodců. V rámci akce se můžete těšit na vystoupení žáků Základní umělecké školy Smiřice.
KD Dvorana, vstupné dobrovolné

10. 10. od 19 hodin – IN CONCERTO
Komponovaný pořad tenora Davida Uličníka a zpěváka, klavíristy a skladatele Jiřího Škorpíka (polovina vokálního uskupení 4TET). V podání obou zpěváků zazní známé české písně, populární světové hity, italské árie či skladby z klasického repertoáru, které Jiří Škorpík aranžérsky oblékl do nového kabátu.
Kaple Zjevení Páně, výše vstupného a datum spuštění předprodeje budou upřesněny.

16. 10. od 19 hodin – HODINA DUCHŮ
Divadelní komedie Jindry Kriegela v podání Divadla Artur. Už jste určitě někdy slyšeli termín cítit se jako v sedmém nebi. Tato komedie si pohrává s myšlenkou, co tam může být a co může být v takovém šestém nebi, pátém a ostatních. A co když s posledním výdechem nic nekončí. Děj nás zavede do okamžiku půlnoci, kdy se otevírá možnost pro duchy odejít a splynout s velkým Já. Ale nebude to tak jednoduché. I zde probíhá administrativa a úředník z určitého nebe musí prověřit, zda duch je dostatečně uvědomělý a může se stát duší a odejít.
Zjistíme, že i v nebi se honí kariéra a i úředník se chce dostat výš – do vyššího nebe. A když se postupně na jednom místě sejdou duchové modelky, fotbalisty, bankéře, důchodce, zapáleného esoterika a dalších, bude o zábavu postaráno. Nebude pro ně úplně jedno-

Vstupné: dospělí 70 Kč, důchodci, děti 6–15 let, studenti, ZTP, členové KČT 50 Kč

duché si uvědomit důležité věci, protože se celou komedií proplétá postava zloducha, který se baví tím, že neustále všem provádí naschvály. Navzdory tomu všemu nás čeká happy end a také nejedno překvapení, jak jsou světy duchů, duší a lidí propojeny.
Hrají: Bořek Slezáček, Pavlína Mourková, Eva Decastelo, Matěj Kriegel, Monika Timková, Jindra Kriegel, Lucie Linhartová, Josef Hervert, Radomír Švec, Petr Semerád, Michaela Zemánková.
KD Dvorana Smiřice, vstupné 290 Kč, datum spuštění předprodeje bude upřesněno.

17. 10. od 17 hodin – APRÍLOVÝ KONCERT Hanky Juričkové
(přeložen z 25. 4. 2020)
Kaple Zjevení Páně Smiřice, vstupné dobrovolné

23. 10. od 20 hodin – RETRO ZÁBAVA S HITY 70. – 90. let
Oblíbenou retro zábavu zahájí Richard Kmoch a skupina Gemini s vystoupením „Hity Dalibora Jandy & Hurikán bude". Po koncertě dobové hity zahrají DJ Laaw a DJ Dean Bye. Retro ceny, dobová tombola.
KD Dvorana – vstupné 200 Kč, termín a spuštění předprodeje budou upřesněny.

31. 10. od 19 hodin – MICHAL PAVLÍČEK A TRIO
Kytarista Michal Pavlíček a jeho Trio – Michal Daněk, Martin Ivan, Michal Nejtek. Jako host vystoupí zpěvačka Milly Honsová.
KD Dvorana, výše vstupného a datum spuštění předprodeje budou upřesněny.

7. 11. od 20 hodin – SVATOHUBERTSKÁ MYSLIVECKÁ ZÁBAVA
V KD Dvorana pořádá Myslivecký spolek Labská rovina ve Smiřicích. Prodej vstupenek si bude zajišťovat myslivecký spolek, informace na tel. č. 604 457 033 (p. Hojný).

13. 11. od 19 hodin – NEMOCNICE NA POKRAJI ZKÁZY
Oblíbené vystoupení travesti skupin Kočky a Techtle Mechtle. Představení je přesunuté z původního termínu 24. 4. 2020, vstupné 290 Kč.

21. 11. od 10 do 17 hodin – VÁNOČNÍ TRHY
Pestrá nabídka vánočního zboží a výrobků uměleckých řemesel.
KD Dvorana, vstupné dospělí 30 Kč a děti 3–15 let 10 Kč.

28. 11. od 19 hodin – Vánoční koncert LENKY FILIPOVÉ a jejich hostů
V rámci vánočního koncertu se smyčci nabídne česká zpěvačka, šansoniérka, kytaristka a hudební skladatelka v jedné osobě svoje nejznámější hity. Chybět nebudou ani tradiční vánoční písně.
Kaple Zjevení Páně, výše vstupného a datum spuštění předprodeje budou upřesněny.

4. 12. od 16 hodin – TVOŘIVÁ DÍLNA BARBORKA
Rezervujte si včas vstupenky na tvořivou dílnu, na které si budete moci vyrobit vánoční dekorace.
KD Dvorana, datum předprodeje bude upřesněn, vstupné 60 Kč.

5. 12. od 17 hodin – MIKULÁŠ
Zábavný podvečer s Mikulášem a jeho doprovodem. KD Dvorana, vstupné dobrovolné.

9. 12. v 19 hodin – HROBKA S VYHLÍDKOU
Divadelní ochotnický spolek OCHOS Smiřice uvádí ve své další premiéře detektivní komedii Normana Robbinse, okořeněnou o hororové prvky a osobitý humor. Ve starobylém domě zahaleném v mlze, s rozlehlou zahradou, podivným záhonem růží a hrobkou se zapečetěnou rakví dochází k záhadným a náhlým odchodům dědiců velkého jmění na věčnost. Do posledního okamžiku není zcela jasné, kdo a co bude dědit, kdo komu líčí past a jestli vůbec někdo přežije…
KD Dvorana, vstupné 100 Kč – datum předprodeje bude upřesněn.

12. 12. od 19 hodin – VÁNOČNÍ KONCERT Smíšeného sboru SMETANA z Hradce Králové
Na koncertě zazní slavná Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby.
Kaple Zjevení Páně – výše vstupného a datum spuštění předprodeje budou upřesněny.

15. 12. od 19 hodin – TALK SHOW HALINY PAWLOWSKÉ
Manuál zralé ženy je určen ženám od dvanácti do sta let, je ale i pro muže, protože právě díky manuálu budou lépe rozumět svým partnerkám a možná i sami sobě. Když chtěla Halina prožít klidnou dovolenou, skončila bez pádel na voru uprostřed moře, když uspořádala piknik, její přítel dostal hysterický záchvat, když měla rande s nově nalezeným spolužákem, spadly jí kalhoty uprostřed rušné křižovatky. A když si myslela, že už jí v životě nic hezkého nečeká, dostala nabídku k sňatku. Manuál zralé ženy je veselou

knihou povídek o rodině, lásce a o ženách, které umí žít navzdory tomu všemu blbému, co je potká. A upřímně řečeno – je fuk, jestli jim je dvacet anebo osmdesát.
Vstupné 290 Kč – spuštění předprodeje bude upřesněno.

KURZ TANCE pro dospělé páry
Kulturní středisko Dvorana, s.r.o., přijímá přihlášky do kurzu tance a společenské výchovy, který bude probíhat pod vedením tanečních mistrů Tomáše a Kateřiny Chmelových od 8. 10. do 26. 11. 2020. Přihlášky lze podat vyplněním formuláře, který naleznete na webových stránkách města, případně zasláním e-mailu na kultura@mestosmirice.cz nebo můžete volat na tel. 602 316 525. Kurzovné: 1 800 Kč za pár. Poslední termín pro podání přihlášky do kurzu je 14. 9. 2020.

POŘADY, U NICHŽ JE TERMÍN V JEDNÁNÍ:

Pohádka pro děti z mateřských škol, ale i pro rodiče s dětmi na rodičovské dovolené (listopad/prosinec)
KD Dvorana

Divadelní představení pro žáky ZŠ Smiřice (listopad/prosinec)
KD Dvorana

ČESKO ZPÍVÁ KOLEDY (prosinec)
Máte rádi koledy? Chcete si je zazpívat společně s jinými lidmi a užít si klidnou chvíli v adventním čase? Přijďte se vánočně naladit, společně si zanotovat a ochutnat svařák na náměstí Míru ve Smiřicích. Termín setkání bude upřesněn.

Na setkání s vámi se těší
Renata Chmelařová, kulturní referent KS Dvorana Smiřice

22. září 2020 od 19 hodin
Kulturní dům Dvorana Smiřice
Vstupné 320 Kč – datum předprodeje není prozatím stanoven.
PŘEDPRODEJ VSTUPENEK: Informační centrum, Palackého 125, Smiřice – vždy v PO a ST 8.00–11.30 hod. a 12.00–16.00 hod. Tel. 602 316 525, kultura@mestosmirice.cz

SLUNEČNÉ A JARMAREČNÉ LÉTO V KUKSU!

Dva víkendy v červenci a tři v srpnu. Pět tematických jarmarků pod širým nebem. V komornějším duchu, přesto plné chutí, vůní, řemesel a hravosti. Zkuste Kuks zase trochu jinak a kus si ho odneste i domů. Vstup je zdarma a volný průchod k hospitálu samozřejmostí.

Labužnický jarmark (4.–6. července)
Okuste Kuks na vlastní jazyk! Tradiční speciality místních výrobců smísí se s exotickými pochutinami přespolních a bude jen na vás, čemu dáte nakonec přednost. Doporučujeme ochutnávat, na čerstvém vzduchu totiž člověku vytráví a gastroprocházky po Kuksu prokládané kapkou vína baví návštěvy už stovky let.

Tradiční jarmark (18.–19. července)
Nenechte si ujít přehlídku zlatých ručiček v Kuksu! Říká se, že když jeden umí tamto a druhý zase to, dohromady udělají moc. Přesvědčte se, jak velká je to pravda v plejádě rukodělného umění a řemesel v areálu barokní perly východních Čech. Proutěné košíky, keramické hrnečky a vázy, ručně navlékané šperky, pletená móda a doplňky.

Voňavý jarmark (1.– 2. srpna)
Nádech, výdech, nádech a – něco je jinak! To vám jen po nos zavonělo příjemně omamné aroma léčivých bylinek, vzácných parfémů a vonných tyčinek z toho nejskvělejšího dřeva. Voňavé polštářky, esenciální oleje, blahodárné masti. Jestli přijedete první srpnový víkend do Kuksu, na jarmark tentokrát trefíte i se zavřenýma očima.

Labužnický jarmark (15.–16. srpna)
Okuste Kuks na vlastní jazyk! Tradiční speciality místních výrobců smísí se s exotickými pochutinami přespolních a bude jen na vás, čemu dáte nakonec přednost. Doporučujeme ochutnávat, na čerstvém vzduchu totiž člověku vytráví a gastroprocházky po Kuksu prokládané kapkou vína baví ná-vštěvy už stovky let.

Hravý jarmark (29.–30. srpna)
Kdo (si) nehraje s námi, ten hraje proti nám! Tenhle víkend patří dětem: atrakce, dílničky, dětské knížky, sofistikované hračky pro malé i velké, malování na obličej. Pro rodiče zase vynikající káva a odpočinek v kulisách barokního areálu Kuks. Přece ty prázdniny nenecháme jen tak pláchnout!

Další informace na
ZKUSKUKS.cz

VIZUALIZACE NOVÉ JÍZDÁRNY

Zpravodaj

Smiřic, Rodova a Holohlav

Vydává město Smiřice, Palackého 106, 503 03 Smiřice, tel. 495 809 010, www.mestosmirice.cz
Evidenční číslo: MK ČR E 16060
Redakční rada: Jan Koudelka, Ilona Hušáková, Leona Rousková
Příspěvky zasílejte na adresu: Městská knihovna Smiřice, Zámek 1, e-mail: knihovna@mestosmirice.cz
Grafická úprava: Michal Strouhal, Hradec Králové. Tisk: Hanzo Production, spol. s r. o., Piletická 486, 503 41 Hradec Králové
Vychází 2x ročně (v červnu a v prosinci). Cena 1 výtisku 20 Kč. Náklad tohoto čísla 350 ks.
Ve Smiřicích a Holohlavech předplatitelům donáška až do domu.
Prodej: Tabák Palackého ul. Smiřice, Tabák Zemanova ul., MěÚ Smiřice – podatelna a Městské informační centrum Smiřice.
Uzávěrka příspěvků pro číslo Zpravodaje 2/2020 – 16. 11. 2020.
Redakční rada se neztotožňuje s obsahem uveřejněných článků. Tiskové chyby vyhrazeny.